

blasphemij moit syn myt hem
in vdoemenissen **Amē**

Woe die pharizeen van Ihu tei
kenē waren erschende en vā
den onreynē geest die vnrinads
wttē ioden geworpe was

Dat Ixi capittel

Als Ihus den phari
zeen van oere blas
phemien berispt

haddē **Doe** warē somyge vande
meeste en stolffen van hem luy
den tot Ihu seggende

Meester wy willē en begheerē
somyge tekenē van dy toe sien
Die mysche **Waer** om dat en
waerē sy myt tekenē daghe
van Ihu siende **Scriptura**

En trouwē Ja sy mer ten was
hem luydē myt genoch yt warē
alle tekenē van dynge deser
werlt aenghaende als die ge
sontheit en leuē van dē mysche
dy woldē en begheerē tekenē
van dē hemel en van banē toe
spen **Mer** die gebū dide Ihus
die oere quade meymge wad
woest ind want sy hem myt
geynē gnedē sachtmoedige
antwoerde bekeerē en hette
Doe heeft hy sy strengeliken
toe gesprackē seggende aldus
Dyt quade en mispeliel geslachte
suetket tekenē wttē hemel
toe sien toe wetē recht of die
myrakelē die ic gedaen hebbe
geyn tekenē en warē **En** ge
teken en sal hem gegene werē

dan dat teken van ionas
dē pphet **Hecht** of hy seggen
wolde **Dese** verkeerde mysche
willē sien eyn teikē van den
machtē en glorie wttē hemel
en yt en sal hem myt gege
uen werde **Mer** alleyn sal
hem gegene werde eyn teikē
wttē eerde crancheit en ont
moedicheit betekenēde tot
vdruckinge oere houdien
Toe wetē van ionas die pphet
toe wetē op dat sy geloefde
dat sy dan behalde syn solden
En geloefden sy myt dat sy
dan vdoemt soldē werde wāt
in sulcker manerē was ionas
die van minue tot eynē teikē
gegeue **Daer** af seit Ihus
vozt want gelick dat ionas
drie dage vborge en gehalde
was ind buke van eyen
walvis die daer nae leuende
en ongeschent opter eerde
geworpe wart **Doe** sal die
soen gatz drie dage en nachte
in der eerde syn toe weten
nae synre passie die drie da
ge daer nae weder op der
eerde vrisse sal in volcomē
licham gektorificeert van
synre gotlicheit **En** daer om
ten ioneste dage seide Ihus
soe sullē myt dyt geslechte
vrisen die vander stat van
minue ind sy sullē dat voldē
en dyt quade geslechte voer
delen **Want** sy dedē pempte

uur oer sūde en dat alleyn
wt pridickē van ionas den
p̄phete die nochtans eyn puer
mynsche was **E**n xpus was
waerachtich got **M**tem dat
volck van myne waeren
heiden en die ioden warē dat
volck gatz **E**n siet ic byn voel
meere dan ionas **O**f hy seg
gen wolde want ic byn p̄phete
der p̄phete ic by die gepu daer
van dat alle die p̄phete gep̄he
teert hebē en die hem geïnspire
spireert heeft **E**n oic die cōm
gynē van zude dat is die cōm
gynē van saba willec ryke
was gelegē in die zuytside die
sal op staen in dē witterstē oer
del myt desen alre quactstē
gesledyt der iode en salt voer
delē **D**at ist sy salt tonē wer
dich om voerdelt toe werde
want sy quam wt dat eyn
de vander werlt om salmōs
wysheit toe hoere **E**n hier
wt wort beswaert die quact
heit der ioden want dese
cōmgynē quam van vernē
landen myt arbeit tot sal
mon enne mysche den syn
myt synē fame bekenden
En dese iode hadde xpm te
gen waer dich sonder arbeit
die got en mynsche was
Inden sy bekenē mochten
wt synē gothickē tekenen
Mte die cōmgynē quam
tot salomon myt gyste **E**n

die ioden tot **I**hm myt laster
en myt confuse **W**ort seide
Ihus hier op **E**n siet hier is
die meere is dan salomō toe
wette ic got en mysche die die
ewige wysheit byn waer vā sal
mon syn wysheit vcregen en ont
fange hadde **E**n alsoe wolde
Ihus seggē dat die minuitē
en die cōmgynē van saba tofē
iode seggē sullē ten oerdel **O**n
harde vkeerde iode sy en hebt
die ewige wysheit nyet willen
geloue die v seluē toe hys v
socht heeft gact daer om i die
ewige vdoemisse **W**ort men
soe wil **I**hus berispe die ondat
berheit des ietsche volcks ton
nende dat sy geclck warē den
besetenē mynsche die vloist
wort en die weder myt syme
ōdancberheit swaerliche be
seten wart **O**m dat wilcke toe
vstaen soe is waer dat dyt
volck ietsee voel harder quader en
strenger geweest is nae dat sy
die wet gatz ontfange hadde
dan sy toe voere waerē **E**nde
sy synt arger en wreder ge
worden nae die geboerte o
he **I**hu x soe dat nae voelheit
van dē volck wemely tot dat
heilige kerstē gecome syn **E**n
daer om soe was die gebēn
de **I**hus vā dat gesledyt een
gehekemisse seggende aldut
Oie onreyn geest **E**
die dunel wāneer dat hy den

mynsche besetē heeft ind daer
 wt seheit **D**oe gaet en wandelt
 hy doer die droeghe stede en plaet
 sen rust suckende en hi en v
 det geyn ruste **D**oe seit hy m
 hem selue **I**ck wil weder keere
 m myn huys al daer ic wt ge
 gaen en gescheide byn **E**n als
 hy weder comt soe vynt hi dat
 huys ledich en myt bessene ge
 reynicht en getiert **D**oe gaet
 hy en haelt vy ander geesten
 myt hem die scalker syn dan
 hy is en sy come alsoe mit huys
 daer blyuende en wonende **E**n
 soe wort dat leste van den my
 sche quader en lastiger dan dat
 eerste geweest is **D**ie mysche
 woe vstaet ic dat **S**criptura
Als dyt ioetsche geslechte die wt
 gatz by die leere van moyses
 aen name **D**oe ware dese iode
 ymely denoet en got ontsyende
 soe dat die dunel wt hem lide
 moest scheide **E**n soe heeft die
 dunel gewandelt m die herte
 der heydenē die vdrocht ware
 sonder enige vochticheit des
 heilige geests **E**n woe wael
 dat hy enilick meende toe wo
 ne en by afgadien toe rusten
 hy beuoelde nochtan dat sy
 totte geloue van de toe comen
 de **M**essias bekeert soldē wer
 de soe heeft hy m hem seluen
 geset **I**ck wil weder inde iode
 trecke **E**n als hy totte ioden ge
 come is soe heeft hy sy ledich en

onachtsaem en ydel vande va
 guede wercke en myt bessene
 gevaccelt toe wette m de schyn
 van bute mer myt van byne
Want sy ware mydich en vol
 ypoocrytscop en geveynstheit
 daer om op dat sy die viant vas
 ter besitte solde **D**oe is hy wed
 tot syne geselle gesaen ind hest
 tot hem genamē vy schalken
 dan hy was en hy is weder totte
 iode gecome moer hert alsoe
 dat sy voel quader en arger
 geworden syn dan sy ware vur
 a moyses tyt en daer om besloet
 die gebū dide **I**hus syn sermone
 seggende gelick ic v toe voren
 geseit hebbe m gelickemisse soe
 salt gescheen myt dyt alre quaet
 ste geslechte **M**editati en
 Leerninge

Merck m dyt capittel woe
 die ioden xpo laster sprackē
 seggende **D**at hy die dunelen
 wt werpende in beelzebubē
 tracht ind **I**hus antworten
 sachtmoedelickē myt rede dat
 weder seggende **M**er als sy he
 lper smekende laue heitende
 meester soe berispte hy sy straf
 felickē **D**aer by toenende alsoe
 crisostom⁹ seit dat hy myt laster
 tot geyne torn bereit en wart
 noch myt geyne smekē vmoz
 wet **I**nt wilcke ons **I**hus ge
 leert heeft laster toe ontfangē
 ind flatteryge toe schonwen
 want **C**risostom⁹ seit **A**ls

eyn hris man in syn ~~ansicht~~ te
ffen wordichheit gepresen wort
soe wort hi in syn ansicht gesla
gen **Moralizatie**

Voert meer by desen myschē
die besette was en daer nae v
lost en weder besette **D**oe is dat
geestelike toe vstaen vā dē my
schē die nae synē doepsel of nae
penetencie die hi vir syn sunde
gedaen heeft weder om valt in
der sunde **G**elick eyn hont weder
keerende tot dat goen dat hi
gewalcht heeft want die duuel
gaet wt en vande mynsche als
hi gedoept wort vlyende al sy
pompē of wāner hi myt bichte
En waerachtiger penetencien
gesuert wort van dē sunde
opsat makende dat hi sy lactē
sal **M**er daer nae soe pynt hē
die duuel weder in in sy eerste
huys toe comē als hiyt dan vynt
ydel en ledich van guede wer
kē **A**lst soe dattet gheremach
schynt van butē nae dē schyne
Dan neemt hi ander vande
tot hem dat syn alre hande sū
dē daer mede hi den myschē
tempteeret **D**oe dat hi tot hē
in dank criget en hē geestelike
besittet **E**n dan soe wort dat
leste van dē myschē quader en
arger dan dat ierste **I**nd dat
myt o'danckerheit der vur gae
der gracie **D**aer by die sunde
beswaert werden **I**nd soe ver
dient hi oit swaere pyne **D**it

gelick eyn rydder neer stelike
bewaert en steret eyn burd
die hi eens vlarē heeft ist dat
hi sy weder criget **A**lsoe duet
oit die viant dē goene die hi
weder creget want hi treet hē
tot allē manerē van suuden
Item alsulke myschē valt oit
des toe lichtelicker in suunde wāt
wt quader gewontē soe wort
hi die sunde myt achtende

Here **I**hu xpe guede **G**ebet
meister doet my eyn teiche in
gracie int guede **D**attu my ont
fermhertelike gewerdigē toe
vlossen van dē kynbackē des
~~viant~~ waluis die my ellendi
ge myschē vslondē heeft myt
geestelike en vleischelike sunde
in drie dage en nachte toe we
te myt consent wercke en ge
wontē **D**oet my vir ledē su
dē bewenē en van toe comen
de sunde luedē **S**iert my myt
waerachtigē dochdē op dat sy
my myt en vynde ledich af
staende van den guede en wē
qualiker en doe sundigen **A**me

Dan dat vroukē dat witter saer
der iode tot **I**hu sprack seghē
de hem lof en eer **E**n van der
moder ons hē en syn broeder
woe sy hē sochte **D**at **I**hu en

Dinde yt gescheden
als die gebē die **I**hu
alle dese dynge ge
seit hadde soe was al daer ons
den anderē ludē eyn vroukē

dat hoerende
Die heeft tot lof en eere van
 ihu en tot scande en confusie
 van de scriben en phariseen
 myt liden syme oer vheffende
 geset **G**ebndyt is die buyck
 die dy gedraghe heeft ind die
 borste die du gesaghe hebste
 men seit dat dyt vrouke was
 se **M**artella dienst maget se
 martha **D**ie wilcke der iode
 blasphemie van **I**hu myt lan
 ger hoere en mocht **D**ie gebn
 dide **I**hus die vuyrtheit van
 dyt vrouke hoerende heuet oer
 waerde gesterckt seggende
It is omers soe toe wetē dat
 die buck salich is die my gedra
 ge heeft **M**er dat en is myt
 alleyn waer **M**er sy syn alle
 salich die dat wort gatz hore
 en dat beware toe wetē i oere
 herte dat volbrengende mytte
 wercke **W**ant soe wie dat
 geern myt deuocie dat wort
 gatz is hoerende hy ontfanget
 got in synre herte en volbren
 get mytte wercke soe baert
 hy got **E**n gelick dat maria
 den soen gades dat gotlike
 wort lichamelike droech soe
 draeghet hy dat wort gades
 geistelike **E**n als **I**hus noch
 den volck predickende was
 soe stonde die gebndide mod
 rpi myt oere neuē **I**hus ge
 broederē bukte der doere vā
 der plaetsen al daer **I**hus pre

dicten en begerden **I**hu toe
 sprecke **D**ie dunel merkende
 dat **I**hus hem seide toe syn ga
 des soen hy woldet onder snee
 ken ind dat myt die natuer
 like luste oft toe mye neygen
 symre vleischeliker vrynde
 meenende oie daer by dat gae
 de sermoen vā **I**hu toe hynderē
Abns heuet soe hy soe voel
 gedaen dat eyn van de luyde
 al daer tot **I**hu inder synago
 gen gesaen is seggende **M**eer
 v moder en v broederē die syn
 hier vur der doere en solden
 v geern sprecke want sy v
 snecke **D**ie gebndide **I**hus ant
 waerde desen baede wie ic
 myn moder en wie syn my
 broederē wissende myt syne
 hande op syne discipule die
 om trynt hem sate en seide
Diet dyt syn my moder ende
 myn broederē die my in oere
 herte ontfangē en die myt
 predicatie mit hert der aenhoer
 verb my vort bare **E**n die my
 ne wille doen en myt my in
 den hemel mede erfgenaem
 sullē syn of hy segge wolde
Alsoe voel is my yemant naer
 der als hy meer neerstich in
 geestelike wercke **D**aer om
 seide hy vort soe wie die wille
 myns vaders duet die mde
 hemel is dat is my moder sas
 ter broder **M**editatie en
 Veeringe **I**n dese wort

ons geleert dat woert gatz
werdijck toe aenhorē en dat
myt synre duerbaerheit oft
costelicheit. Want hadde ne
mant eyn cleyn sturcke vā
den cleden ons hē of eynē
traen van synē oſe of eyn
dropel syns heilige bloutz seer
weerdijck solde hy dat bewar
en. Alsoe oic toe rechte solde hy
dat woert gatz bewarē dat
myt alleſ wt synē monde en
toemt. Mer wt synē gothickē
hertē en myt alleſ en sal hyt
werdelickē aen hoeren mer
neerstelickē volbrenge mytē
werckē. Gnade mynsche sol
dē dat waert gatz aenhorē
op dat sy daer by tot kēmsse
en tot waerachtiger penete
ciē comē mochtē. Want dat
waert gatz is eyn medecyne
der zielē tegē alle sieckē der
sundē. Guede mysche moete
dat woert gnedes oic geern
hoerē op dat sy daer by ge
leert werdē en geschnit wer
den in den wege des gēeste
lickē voert gancs. **Gebet**
Here Jhu x̄ gene my dat
it dyn woert hoere in dē ge
loue vast gelouende en dat
it yt bewaere mytē werckē
volbrenge. Doet my dat ^{brod}
selue dyn woert by den hoerē
drage en by der bewaer
ge voede gēest my hē myn
got dat it mytti regeer der

en leit mā becomeringe vir
alle vleischelike affectie en dat
werck gatz vir die onleden
der mysche. En die gemeenhe
alre oerberhelle syn vir and
die mynste oerbaerho sy. **D**at
my in dynē gebadē radē ex
empel uwē willē doen myt
hertē monde en werckē. **O**p
dat ic vdiene moit toe syn
een dienre dy bequaem en
ten eynde gerekent toe we
dē by dynre gracie onder
die kynder en eerf gemeen
gatz. **Amē**. **¶** **W**an dē broe
der die van Jhu was bekeer
ende dat hy hem en synē broe
der wolde scheydē vā oerē
vaders erfinsse en vā den
ryckē mā die syn schuere
wyder en groeter maken
dede om voel coerns daer
in toe doen. **Dat lxxij ca**

¶ **V**an den iode
die Jhu in der
schare van den
volck volchdē bekenēde
dat Jhu rechtū dich was
in alle synē waerdē ende
werckē.

¶ **E**n seker getruyst hebbede
myt synē broder op die eerf
finsse van oerē vader. **W**at
hy geern van synē dochtel
kē en rechtūdelickē gesche
dē had gewest. **D**oe henet hy
totte rechtūdingen Jhu geset
aldu. **M**eeſter wilt mynen

broder segghe dat hy onse eers-
niste myt my delē wille. Die ghe-
de Ihus merckende dat dese
jongelyn dyt begerende was
myt van noech wege mer tot
eyne quade gherige gronde.
En teghe die gemeyne vrynstop
vander broederlicker mynen
want mit gemeen in den lan-
de alle gebroederē ongescheide
en in gemeene guede platen
toe bliue sytē. **E**n want die
gebēdide Ihus op eerden ge-
comē was om de mynsche in
broederlicker myne toe haldē
en myt den eyne broder vā
den anderē toe scheide. **H**oe heuet
hy desen ionge geantwoert
seggende. **M**ynsche wie heeft
my richter of deylre gemaet
tussche dyne broder en dy toe
wetten vā eertsche guede. **O**ft
hy segghe wolde. **I**ck en bē myt
getomē tot oerdele der eertster
guede. **M**er der hemelscher
guede en om die mynsche toe
veemge in gade en mytte en
gelen en myt maelenderen
op dat sy onderlinge hebē ey-
herte en een ziel. **E**n mytten
seide die gebēdide Ihus tot
synē discipulē wacht v van
alre ghericheit toe wete die
gelege is in besgerliche vtri-
ge van tythlike guede. **W**ant
in aūloedicheit der ryck-
domē en is nyemāts leue ge-
lege toe wette tot geestelike

leue synre ziele noch oit syn lid
amlike leue. **W**ant die mynsche
en leue daer om myt lange dat
sy groete ryckdomē be syn be-
sytende dmer sy sterne dūck wil
toe gerynster. **W**ant **p**rocras
seit dat wt aūloedicheiden
alle siecē spruytē. **E**n om dyt toe
vstaen soe was Ihus een ghe-
keinsse seggende aldus. **M**et
is gescheit dat en ryck man
aūloedichlike voel vruchten
gewassche warē. **J**nd seide in hē
selue. **W**at sal ic doen ic en heb myt
plaetse genoch om dese vruchte
toe lactē. **M**er ic sal en dynck
doen ic sal my seluere breeken
en maken een meere. **J**nd daer
sall ic in brengē al my ghet dat
my gewassen is. **E**n als dan soe
sal ic tot mynre ziele dat is tot
my selue segghe. **O** myn ziel du
hebeste voel ghetz ontfangē om
dy genoch toe wesen vnr voel
iaerē rust nu eet dynck ende
brasset. **E**n als dese rike man
dyt aldus in hem selue seide. **g**ot
van synre gracie myt danckē
de. **H**oe sprack got tot hem toe
wette mytte wercke dat con-
trari was des rycke manē
vnr nemiē aldus. **O** sette mynsche
op deser nacht soe sullē die du-
uele dyn ziel van dy ensche en
dat goen dattu als nu vghadert
hebeste weē salt dan wese recht
of hy segghe wolde. **E**n ist myt
dwacshet tythlik ghet toe ver-

gaderē nyemant en weet woe
lange hi dat besyttē sal of wie
dattet nae hem gebruckē sal
En seluē en mach hyb nyet
myt dragtē **M**er alleyn draget
die myselje myt hem die ryck
doemē der dochde **M**er leider
die dese ryckdom der dochde
nyet en suecket mer tythlike
gnet dat m gherichheit vghuert
is myt ghenochte meent toe be
syttē soe vliest hyt **E**n die du
uelē voerē hem in der helscher
pyne **D**ie myselje **M**ick hoer
dattet lastich en sordich is ryck
toe syn **E**n yt is oit lastich ar
moede toe lyde woe sal men
hier in maect haldē en woe sal
ment vstaen **S**criptura

It is toe vstaen dattet vdoem
like is groete ryckdomē vā
tythlike guede gherichlike
toe vryge **O**f dat vreckelick
toe haldē sonder aelmyssen
mydelickē daer af toe geue
soe dat eyn yeghelickē synen
staet bekennt **E**n daer en vāne
geyn groete ryckdomē en
suecke toe wette of yemant
waer die rentē iacrlies heuet
in comende ghenoch synde nae
synē staet om op toe leuē **D**e
en is nyet geerlost nae sō
myge leeraers genoelē yet
voet meer dan vū eyn iac
op toe legge scat en gnet **O**ft
ten waer om eynge ander
toe uallende en redelike sake

Daer op dat hem eyn yeghelick toe
bespreke heeft myt wysen got
vreesende māne vā cōsincue
Iac dat noch meer is alsoe voel
leerers merdelickē sergenen
nyemant die nae synē staet ge
noch heeft toe leuē **D**ie mach
myt got geyn comanscope
hanterē dan om emich vā die
sake toe wete om syn kynder
toe vsien nae synē staet ende
nyet vorder **O**ft myt meynge
om aelmyssē mydelickē de ar
mē daer af toe geue **O**ft myt
gueder meynge dat gemeen
gnet daer mede toe beteren
Op dattet gnet gemeen volth
toe beter vsien werde of syn
broet daer aen vyne **M**er die
goen die soe heitcheke arbe
den om tythlike ryckdomē en
op sōne dagē en heilige dagen
copen en vcope of reysen vā
stedē tot stedē en brenge alle
die tyt by nae auer myt tyt
licher betomeringe luttel oft
nyet vā dē dienste gatz hoer
ende **E**n die goen die gnet cope
in cope en ter slont daer nae
dat selue gnet sonder perikel
oft schade daer in toe lyde woe
duere vcope **O**f den armen
voel duere vcope om dat sy
s borghē of die arbeide s emich
gnet hoghe op stecke **O**p dat
sy toe meer roynē oft die emich
gnet al op cope **D**at alle man
aen hem comē solde of die em
Ige

loefheit oft valheit in oere to
menscop hebij. **D**ie doen recht
tege die myne oerb ene naekte
Dyt syn alle copliden die oer
ziel vdoemē. Want sy mytter
voitelicker sundē der gierich
besuēt syn en op dat ewige
guet nyet en achtē. Want sē
Gregori⁹ seit. Alsoe voel myn
is yemant dwoemich dat hē dat
ewich guet ontbreēet alsoe voel
als hē hem meer vblit dat hem
tytliche guet by is. **M**er nochtā
al ist dat die gierige mysche ge
nochte heeft mit vghaderē hē heft
meere ongenochte mit behalde
Want siet hē eyne armē hem
ghruelt van hem gebedē of vā
hem gestolē toe werde. En ist dat
hē eyne mechtigē mā siet hē
ontsiet van hem beroeft toe
werdē. En mit eynde soe vallet
selde dat ey ryckē gierich myn
sche omermer syn guet bron
dē gebruyt. Men siet daghe
dat dese gierige mynsche die
groet guet vghadert hebij myt
woekerē vropē en sterpe nerin
ge doende. Als sy dat guet ver
ghadert hebij dat sy sonder e
mige genochte daer van toe
hebij steruē. En sy laetēt dē goen
en die yt onuttelike in sundē
doer slaen. Recht ist want dar
staet gescreuē dat die derde
eerf gennac hē nyet en vblit
vā dē guede die qualick besetē
sy. En is hē dan myt wael dwaes

die yt myt groetē arbeit qualic
kē wynēt. En dat quader is hē
is eyn sake van synre erfgenac
om soe dange ryckheit die ewige
pyne al daer vur lydende. Ende
daer om seide die wyse **Ihus** vort
aldus. Aldus is die goen die hem
seluē schat matt toe wettē van
tytliche guede die nyet myt
en deile den armē. Dat is toe v
staen dat sulke mysche sot en
dwaes syn gelic die vur sende
rycke mā en dat die tot sulckē
eynde comē solde. Alsulke myn
sche sal in der dōt seer arm syn
want hē daer geyn geestelike
ryckdomē der dochdē en heuet
soe sal hē noch toe van alle dat
hē heuet beroeft werden.

Moralizatie

Hier in dyt ewangeli hebij
wy salige leermige en exempel
om mytter hertē nyet toe rustē
op emich tytliche guet. Want
also oit die heilige leere sē **Am
brosius** seit. It en syn des my
sche guede nyet die hē nyet
myt hem nyet dragen en mach
alleyn ontferm herticheit is
nae volgende dē doide. Daer
om seit ey **philosoph⁹** die wttē
brande ontgaen was aldus
Ick en heb nyet vlarē my guē
dē syn myt my ic dragē sy in
myne hertē nyet op mynen
scholderē en dat meere toe ont
sien is myt tytliche ryckdomē.
Doe wort dāt wille die mysche

van gade gescheide en ewike
ke vdoemt Daer om en is
mytter herte daer op moet
toe rusten noch gherichthe en
sal mē sy moet v gaderē noch
vreckelike halden Daer af
spreet sē Augustinus aldus
Die vissch vblit hem als hy
den haet moet siende dat aē
vslint mer als die visscher
begynt op toe trecke soe wort
hy gepyncht en van alder
blytscop wort hy getreket
mytter spysen daer hy hē af
vblide toe vorē Alsoe syn alle
die goen die hem selue salich
rekenē in tythelike guede wat
sy hebē den haet ontfangē
en sy en genoelens noch moet
Mer die tyt sal comē dat sy
geuoelē sullē woe voel tozme
tē dat sy moet begheertē vslint
hebē Wie is soe dwaes die dyt
vstaende syn: hape sette sal
in tythelike ryck dome daer
sy alsoe geryngē vlarē wer
dē en die mynsche soe haeste
lickē steruet Iheronimus
seit aldus Idylische vsmact
hy alle dynck die dyncket dat
hy steruen sal Gebet
Here en weder roep my
moet mit myddel mynre dage
noch en laet my niet vgaen
by onuisceniger doot Mer v
lenēt my spacy der warach
tigher en vruchtbarigher en
bequaemer penitentie op

dat ic die vgentelike dynck
alsoe moet vsmactē en niet
werdigē genoch doen in dyt
lenē die sundē af doen op dat
ic nae dyt lenē vdiene moet
sonder letsel dy toe sien ende
blyde en seker tot dy toe co
men O hē du biste my vben
dē en by dy is my substantie
du biste dat deel mynder er
ue die my weder kerē sult
my erue daer ic moet mynē
broederē dynē wtutaren
rustē ette vblide moet in dyn
aen seht in ewichheit Ame

Van dat water vādē tempel
dat genaemt was probatica
piscina en vādē lāmē ghich
gē mynsche dē Ihus daer gesot
mactē Dat lxxiii capittel

In den tempel tot
iherusalem soe was
een water genant
probatica piscina nae ons ma
mere genaemt ey cisterne
In welke piscine
soe vgaeder dē alle die rege
waterē van dē dake vanden
tempel In dyt water soe plach
mē toe waschē dat scapē vles
dat mē toe offerē plach mē
tempel Dyt water was be
slaten en yt had vyf ingange
by manere van vyf groete
portaelē In dyt water plach
die heilige engel somtyt on
uersiens toe conic en plach
dyt water toe roerē En soe

wat sterke oft trancke mysche
 dat eerste in dyt water gebracht
 waer hy waer gesont van synē
 gebreke woe dancly dat sy warē
En daer om soe lach in desen por
 talen eyn groete memelste vā
 quellende blynde tropelē donē
 en voel anderē trancke mysche
 die die roeringe van dyt water
 vūwachtende **O**p dat elick die
 eerste solde moeghe wesen o dan
 mit water gebracht toe werde
 want op elicke reyse soe en waer
 nyet meer dan eyn mynsche
 gesont gemact **E**n die sake hier
 af alsoe die somyge scrijue was
 om des wilke dat in dese pisanē
 lach dat holt des crutes onē
 herē dat wilcke in der tyt synre
 passie banē op dat water vlgē
 de was woe wael dat die ewā
 ghelyst dat nyet en seit **E**n yt
 is geschuyet dat **I**hūs optē hoeth
 tyt van pynxte als dat gemēc
 roetsche volt ten tempel gact
 toe iherlm vūsuccende warē soe
 die iode drie werf des iaers
 ten tempel quaniē **D**oe wolde
 die gelūdide **I**hūs mede ten tem
 pel gaen soe wael om die mā
 mere vander wet toe vol doe
 als oit om daer dē volck toe pre
 diche en toe leerē **I**n deser pis
 anē dat is in eyn vande porta
 lē vande pisanē **D**oe was eyn
 mā leggende in synē bedde en
 had alsoe geleggen xxxvii jaer
 op haere dat hy eyns die eerste

in dyt water solde moeghe wese
Die guede **I**hūs is tot dē daghe
 gecomē daer dese trancke mā
 lach en als hy hē sach en beken
 dē dat hy soe lange tyt daer ge
 leggē had soe heuet hy tot heni
 geseit aldus wyllstu gesont gemact
 syn **D**ie trancke mā die des wael
 begerende was mer geen hulpe
 daer toe en hadde die heest tot
Ihūs geseit **H**ere ic en heb nye
 mant die my inder pisanen
 brenget alst dat water vande
 engel geroert is **J**nd als ic daer
 wt my seluē comē wil soe is ey
 ander vūr my daer in **A**ldus
 soe moit ic hier blyuē want ick
 die eerste nyet geverdē en can
Ihūs nū desen bntfermēde heest
 tot hē geseit aldus **S**tant op ge
 sont en want dyn bedde op dynē
 hals en ganc **E**n ter stont soe
 is dese tranck mā gesont gemact
 wordē **J**nd hy heuet syn bedde
 op synē hals genamē **E**n hy is
 gesont van dan gesaen en yt
 was eyn vier dach toe welken
 sater dach als dyt geschieden
Die ioden dyt siende die warē
 tot desen mā seggende **I**t is
 sater dach **E**n daer om en ist
 dy nyet georleest dattu dō bed
 de aldus dragē salt **D**ese mā
 antwordē weder dē iode seg
 gende **D**ie my gesont gemact
 heest **D**oe heuet my geseit nemt
 dyn op dynē hals en ganch recht
 of hy seggen wolde **D**ie grote

ye my gesont mackende geboet
dat ic op staen solde en myn
bedde myt my nemē solde. **H**est
hy dan soe dānige macht nemāt
myt eyne warde gesont toe
mackē waer om en sal ick spūc
gebaedē nyet onder dānch we
sen. **D**ie iode vrachde desen mā
wie hem gesont gemact hadde
hy antwoorde hem lide dat hy
dat nyet en wylste wie hy waer
Die gebūde **I**hūs die was vā
daer gegaen latende dat volck
op syn werck onder hynge sprac
kende. **D**aer der hant soe heuet
Ihūs desen man in den tempel
genonde en heeft tot hem geseit
nu bystu gesont gemact ganc
en wil nyet mer sundigē. **O**p
dat dy nyet argers en geschynē
Die mysch. **C**ome die sūde
suectē aūmytz sūde alsoe **I**hūs
in die woerde schynē toe vstaē
toe genē. **S**criptura. **D**ue
wyl. **J**aet en dat twe syn. **E**n
ierste dat got den mynschen
tastet hier op der eerde aūmytz
syn sūde. **E**n anderē soe v
de die mynsche due wille sieck
aūmytz dat werck der sūde
dat wilckē mē wael merckē
mach aen dē gulsichgē myn
sche. **W**ant sy gemeenheken
gichtich werde en getrige die
artetike of werden vol waters
en die der gelickē van oncris
heit. **E**n als die gebūde **I**hūs
desen genesen man in den tem

pel toe gesprackē hadde. **D**oe ginc
dese mā tottē iode die hem ge
vraget hadde. **E**n hi heeft hem
geseit dat hy van **I**hū gesont ge
maect was. **E**n sy hebben **I**hū
daer om vvolget want hy dat
op eyne sater dach gedaen had
Want sy nae der wet des sater
dach schuldich warē toe rustē
vā allē oeren werckē.

Meditati en leermige

Hier is toe merckē woe dat de
se trancke mysche xxxviij jaer
lanck sieck was en nochtant
en wanhaeptē hy nyet. **I**n wol
kē allē sūderē exempel d'hy
saemheit gegene wort dat sy
volstandichlike biddē sullē myt
haepe salicheit toe vrygē van
onsen herē die seit. **B**ydē en gy
sult ontfangē snecket en gy
sult vyndē: dopt en v sal op ge
daen werde. **V**an desen sieckē
mysche spract crisostomus en
seit dat syn hyd samheit hier ge
toent want hy bleef daer xxxviij
jaer lanck. **E**n in desen tyden
sach hy voel mynsche gesont
werde en hem selue sieck blu
uende nochtant en ghynt hy
van daer nyet noch en myn
haepē nyet. **D**aer om seit die
selue leerer aldus. **O** gemyde
laet ons schamē en suchten
in voel trachende want ist dat
wy x dagē neerstelike biddē
om emich dynck. **E**n wy dat nyet
en vrygē soe vsette wy voort

aen toe byddē mer du seggste dat
 dat gestadich ghebet arbeidehe
 is mer wat gracie soldy wese
 oft dat loen des dynes ont
 fanges dat wilcke nyet arbe
 delicke geweest en waer **A**en
 meret oir hier dat gelick ons
 herē **I**hus den sieckē mynscē
 vrachdē oft hy gesont wolde
 werde: soe en sal hy ons oir
 nyet salich makē sonder onse
 consent **E**n lichtelickē vryget
 die mynscē genade vā gade
 alsoe verne als hy wilt en hy
 geyn weder stant ofte letsel
 tusschen got en hem en stelt
En daer om en syn die sunter
 nyet toe ontschuldigē die myt
 got en myt oer salicheit nyet
 en wille consentierē want
Augustin seint **D**ie dy gescha
 pe heeft sonder dy die en sal
 dy nyet rechtūdych maken son
 der dy **W**ort meer om toe v
 uolge den text soe seide die ge
 bīdide **I**hus weder tottē ioden
 om hem toe vāntworpen in dat
 goen dat vūr geseit is vādē vier
 dach toe jbreckē aldus **R**
Myn vader die heeft tot noch
 toe gerwacht en soe doen ic ont
 toe wettē **A**lst dat myn vader
 als hy die werlt gemaect had
 rustende was opke vñ dach
 nochtans soe is hy noch altyt
 werkende toe wettē die werlt
 regierende **E**n soe doen ic ont
 want ic heb sonder begyne

altyt in hem en myt hem ge
 west en myt hem gerwacht en
 noch wercke **E**n om dyt en de
 se waerde soe hebē dese ioden
 myt meerre neersticheit vsocht
 ge hadt **I**hus toe doeden **E**n by
 sonder want hy den sabaoth
 dat is dē sater dach scheen toe
 nyet toe mackē **E**n want hy
 v seide got syn vader toe frowese
 en hem seluē got mactē **I**hus
 merckende oere luder **h** quact
 vūr nemē die heeft tot hem ge
 seit **V**ur waer vūr waer segg
 ic v die soen en mach by hē seluē
 nyet doen dan dat hy dē vader
 siet doen **R**echt of hy seggē wol
 de **M**yn vader wercket dat seluē
 myt my soe ic altyt onūscheiden
 byn myt hem **W**ant soe wat
 dat die vader duet dat seluē
 duet die soen myt hem **D**ie vad
 die mynet dē soen en bewist
 hem alle dat goen dat hy duet
 of mact en noch meerder wer
 ken dan dyt syn sal hem die vad
 toenē op dat gy v v wonderē
 sult **W**ant gelick die vader die
 doede vweet en duet leuē des
 gelickes soe duet die soen ^{leuē} tēde
 maect sy leuende die hy wylt
Die vader en vordelt nyemāt
 mer hy heuet alle ordel den
 soen gegene **O**p dat sy tē soen
 sullē eere gelick sy dē vader eere
Doe wie dē soen nyet en eert die
 en eert den vader nyet die hē
 geseynt heeft toe wettē in die

werlt om dat myſchelicke ge
ſlechte toe vloeffen **V**ur waer
vur waer ſeg ic v die my waer
de hoert toe wetē wt mynē en
die outlyelt mytē werckē en
gheleest den goenē die my ge
ſent heeft **H**y ſal dat ewige
leuē hebē en hy en ſal tē ordel
myet comē meer hy ſal ghen
vanden dōit tot dat ewige leuē
Vur waer ſeg ic v dat die vre
ſal comē en ſy is ouer my **A**ls die
doede hōrē ſullē die ſtyme des
gades ſoens en die hōrē ſullē
toe wetē hier opter eerde mytē
ghelouē die ſullē leuē **E**n ghelids
die vader dat leuē heeft in en
wt hem ſelue in des gelike ſoc
heeft die vader dē ſoen gheue
in en wt hem ſelue toe leuen
toe wetē alle dat leuet dat heft
ſyne leuē van gade **M**er got die
vader en got die ſoen die twe
pſoenē die eyn got ſyn **D**ie en
leuē van nyemant noch wt ny
mant meer ſy ſyn dat leuē en
leuē van hem ſelue **E**n die vader
die heeft den ſoen macht gege
uē toe ordelē want hy is dē
myſche ſoen toe wetē die dē my
ſche belauet is om die myſche
van dē dōit toe vloeffen ghelick
vur geſent is **E**n en wilt v hier
in deſen waerde myet v wonderē
want die vre en tyt ſal comen
in den wilckē dat alle die nu
in den graue en in der eerde
ſyn lyggende **D**at ſy die ſtyme

des gacts ſoens ſullē hoerē **E**n die
goen die guet en wael gedaen
ſullē hebē die ſullē vort ghen
in die vryſemſſe des ewige leuē
En die goen die quaet gedaen
en eyn ſundich leuē geleit hebē
die ſullē in vryſemſſe des ordels
toe wetē om by oerdelē en recht
iudige vōmſſe en ſentencie ewi
like vdoent toe weſen **M**eer
om wael toe vſtaen **I**ck en ſeghe
myet dat ick als ey puer en naet
myſche dōt doen ſal moeghe **W**at
ic en mach wt of by my ſeluen
myet doen want my vader myt
my een ſynde die wercket myt
my oft doer my **O**f hi ſeggen
wolde **G**ot my vader die is recht
iudich en ic en ſuecke myet dan
dē wyl myns vaders toe doen
En want ic dan en doe bytē
myne vader noch myn vader
butte my ſoc ſyn my ordelen
recht iudich die ic van v geuen
ſal **I**st dan dat gy my om eyn
werckē berypē wilt dat wilck
ic optē ſater dach gemaect
heb ſoc berypē gy dan dē vad
got almedich den gy vur got
haldende ſyt en des volck gy
v ſegget toe weſen **E**n als die
gebedide **J**huſ den iode vclaert
hadde woe dat hy gades ſoen
was en dat hy tegens die wet
myet gedaen en hadde myt dē
cranche lāme mā opten ſater
dach geſont **S**ont gemaect toe heb
noch int gene dat hy hem benale

ewige

hadde op ten saterdach syn bedde
toe dragen **D**oe heeft die gebē
vide **I**hūs wille bewisen by der
waerheit dat hy die gatz soen
was seggende **I**ck als puer my
sake en mach my selue geyu ge
tuydymisse gene toe wette dat
wilke gy geloue sult dat ic die
gatz soen byn **W**ant ist dat ic
getuydymisse van my selue gene
soe en is my getuydymisse nyet
waerachtich toe wete nae inwer
merynge woe wael dat sy noch
bang waerachtich is **A**pet toe
myn daer syn noch ander ge
tuydymisse genoch vbaerende
dat ic die soen gatz byn **E**nde
ierste **J**ohānes baptista tot wen
gy selue geseynt hebt gehadt
toe weten hy heuet geseit dat
ic die soen gatz byn **H**y heuet
seluer van mynē vader gehoet
hy heuet my mylke vynger ge
wesen **D**at ic die goen byn die
die sundē der werlt dragē en
afleggende sal **N**iet dat ic seg
ge om dat ic eenige getuydymis
se van myschē behueffe of begere
Mer ic segt v op dat gy behal
den sult mogē werde doer my
Doe seide hy voort **J**ohānes was
eyn lanterne vnr my toe we
ten een vnr gangher den roed
des herē myns vaders vlich
tende en gy wilt yt eyn deels
v vlydē in syn licht toe wette
om in syne sermonē en leeryn
gen toe wandelē **W**ant gy v

gemeynhckē wt syn predicatie
dedet doepē **E**n ick hebbe veel
groter omers banē **J**ohānes
getuydymisse want **E** die were
kē die my my vader gegenen
heest toe volbrengē die gene
getuydymisse van my want sy
gaen banē alle werckē der na
tuere die wilke nyemant dan
got doen en mach **E**n aldus soe
geest die vader die my geseynt
heest getuydymisse van my wat
ic syn werckē doe die nyemāt
anders en doet oft he gedaen
en heeft **W**eet waerde weet
stymie gy nye gehort en hebt
noch syn gedaente en heb dy
nye gesien **E**n syn wesen en heb
dy in v nyet blyuende want
den hy geseynt heeft den en ge
loefdy nyet **D**oer suetket wael
die scrysture want gy neemt
en verstaet wt den dat ewige
leuē toe hebby **E**n dese selue scrift
ture die syn getuydymisse van
my geuende toe wete dat ic
die gatz soen byn ind euen wael
soe en wyl dy tot my nyet comē
om dat ewige leuē toe hebbē
oft van my toe ontfāen **H**echt
of hy seggē wolde **I**t is wonder
dat gy leest dat die soen gatz
neder geseynt sal werdē dat
hy gebaerē sal werdē wt dē
stāme van yesse wt dauidē
huys en van eyne repure ma
get dat hy onder v luydē in
mynschelicke forme wandelēde

+ vā begyne

sal wesen **En** ic bent ick be-
wust myt mynē geslechte en
out myt waerde en myt wert-
ken **Ind** gy mocht dat ewige
lenē doer my vryghe in den
gy in my geloenet en myn
leere en raet nae volge wilt
en doe wilt **En** gy en wilt om-
merb in my niet geloue gy en
wilt dat ewige lenē doer my
niet hebē **En** siet ic en suecke
van dē mynsche geyn claerly-
ghen lof noch geyn tytlicke
loen of danck **Mer** woe dat
nt is ic kene v toe wette dat
gy die liefde gatz in v niet
en hebt **Ick** byn getome mīde
name myns vaders en gy + niet
en hebt my niet ontfange
oft hy segge woldē **It** waer
out seer vrent dat gy geloue
solt **Want** gy v glorie v trost
aen v seluē neemt gy en ge-
louet nyemant van v seluē
En wilt die scripture vstaen
nae mynē syne en niet soe sy
schuldich syn toe vstaen **Wat**
die sy v anders vclaert en ont-
deet den en wyl dy niet hore
Doe seide hy voort **Ist** dat en
ander comt of als een ander
come sal in syn seluē name
toe wette syn glorie suecke
de en aldus damge getynch-
nisse niet hebbende als ic doe
den suldy ontfange toe wete
vur xpus en messias dē boese
antekerst **Oft** hy seggen wol-

de **Want** gy my niet ontfange
en hebt noch geloenet en hebt
dat ic xpus byn soe v dient
gy dat gy be draghe wordet en
dat gy vur xpus antekerst
ontfanget **En** wt desen soe
v staet mē dat die iode die
ierste syn sullē die antekerst
geloene sullē **Dan** volget dan
nae die sake oerb ongheloues
aldus **Woe** moech dy geloue
die glorie dat is myschelike
goust van malt andere ont-
fanget **Ind** die glorie die vā gade
alleyn is comēde toe wete ont-
moedich **It** gade eerende die
en suecti niet die en wyl dy
in der waerheit vstaen **En**
wylt niet wane dat ick die
goen wesen sal die v vur den
allmedyghē vader wroegen
sal **Want** daer sullē anderen
wesen die dat doen sullē **Om**
merb moyses die salt doe in
wen gy sydt hupende **Oft** hy seg-
wolde **In** den dage soe sal hy v
seggen **Ick** heb v sake en tre-
kenē genoch toe vore geseit en
ander heilige pphete hebbent v
out geseit ghadt wie hi wese
solde en wen hy come solde
Die v den wech der waerheit
den wech des ewigē lenē
leere en v vander eers sūde
vloese solde **En** alle dyt toe
samen hebby in **Ihin** gesien en
gy en hebbes niet wille ont-
fangē noch vstaen **En** daer

om en syndi nyet werdich toe
gebruckē die vdiēte synre
heiliger passiē en bitterē dōt
Mer want gy **W**hem die
onrechtūdeliche aen gedāen
hebt soe suldy ewelickē vdoemt
syn **D**oe seide **I**hūs vort **E**n
oft gy moyses geloeft toe wo
te om cleyn tenkenē die wilck
hy in synē tydē dede gy solt
my heyt oit geloēc toe wete
die soe voel groetter v tenkenē
doende byn **W**ant van moy
ses en hadde geyn wphet gesprac
ken hyd vā **I**hū soe hebē ge
menelickē alle die wphete ge
wphetiert **D**aer om seide **I**hūs
moyses die heeft seluē vā my
en van my toemste gewphetiērt
ghadt **E**n en geloefdy sū sc̄rif
turē wphetiē nyet woe suldy dā
my gelonē en mynē waerden
Recht of hy seggē wolde **W**at
gy gade noch die wphete heilige
nyet toe rechte vstaen en wilt
daer om vdiēnt gy vblunt en
vhart toe werde **E**n wttē ewi
gē leuē geslaetē toe werde

Moralizatie

Hier vstaen wy woe soet
lickē dat is vmetelheit en ydel
glorie daer by dat die m̄sche
suet syns seluē loef en nyet
die glorie gatz **D**aer af seit
Crisostom⁹ dat geyn d̄yne die
ziele soe lecht en maect als toe
begere eertsche glorie **E**n dese
en mach die glorie gatz nyet

sueckē **E**n ter contrarie soe is
die oitmoedicheit een groete dōt
de die oer seluē nyet an acht **M**er
alleyn die glorie gatz sueckende
is en hem alleyn begere toe be
haegen **E**n om die vnr seide v
del glorie toe vhuēdē alsoe **B**eda
leert soe en mach sy nyet beter
vhuēt werde dan dat wy tot
onser consciētiē gaen dynckē
de dat wy eerde syn **E**n ist dat
wy yt gucts in ons merckende
dat wy dat ons nyet toe en
schreue mer gade **G**ebet
Here **I**hū **E**n maect gesont my
die zick byn qualit gequelt myt
langer qualē en gichtich beswart
myt langē vduet des gucts
Geeft my dat ick op staen moit
afschēdē de van dē sinde **E**n dat
ic drage myn bedde vnr die sū
den en last der penitēciē hyd
dat ic wandele wort gaende
mit guede **E**n van dat guct is
in beterē hyd dat ic gaende vā
der doecht in dochdē en gesont
gemact by d̄ynre waelbāden
neerstich syn moit van dē sinde
meer toe af laetē **O**p dat my
nyet angers en geschie hier oft
nac mael⁹ **G**eeft my oit guede
Ihūs dat ic dy in oitmoedich
naeuolgende vsmāedē moit m̄
schelickē en eertsche glorie **E**n
dat ic nyet en begere geprese
toe syn noch my bānē andere
toe vheffen **M**er alleyn d̄yn
glorie moit ic sueckē en di alleē
alleyn

vegere toe behaegde. **A**nc
Wan de onvrijshtbare bome en
een wyf die trom was

Dat lxxv capittel

In myt desen woerde
soe is die gebūde
Ihū van dese iode
gescheyde. Iud hy is weder van
Iherlm mit laut vā galileen ge
gaen. **E**n als hy daer die mysche
leerende soe warē somyge vā
den iode die Ihū buetscopte woe
dat pilatus ern diel vā die
van galileen vslage hadde toe
wette. **E**n mēne op die tyt als
sy luyde gade sacrificie en offer
hande dede mytte oerlūde blout
mengende mytte blout der sacri
ficie. **E**n sult wete dat tot de tye
soe was onder de iode een ge
noemt iudas galilomeas voel
lūde treckende tot hem en tot sy
re opinie. **A**umt dat hy seide
dattet den ioden onge oerlost was
yemant vur herē toe kene dan
got en vboē myts den gade offer
hande toe doe vur die salicheit
des roemische ryer. **P**ilatus als
doe ter tyt vande romeyne we
ge ridster was vā iherlm wesen
de. **H**ie heeft dese opinie en dit seg
gende van desen iudas qualike
genamē: soe dat hy iudas mytte
anderē nae oere opinie sacrifici
e doende toe samē heeft vslage
doe dat oere lūde blout gomen
get is geweest myt dat blout vā
de beeste die wilcke dese iudas

mytte synē in oere sacrificie ge
doit hadde. **E**n wt desen soe is
groete viantscop getome tusse
herodes cōmek van dat laut
van galileen en pilatus. **W**at
dese iudas myt synē gesellen
alle onder sate van herodes
en wtte lande vā galileen wa
re. **E**n alsoe somyge van de ge
meyne lūde dese vuerlike doet
slagē vstondē geschiet wesen
auermyts groete sundē wille
van den goene die vslage was.
Doe ganc sy Ihū dat toe kene
om dat sy van hem solde moge
hore woe hy dat neme solde. **D**e
gebūde Ihū oere lūde men
inge wael vstaende die en heft
myet geseit dat dese vslagen
luyde geyn groete sundere
en warē en dat sy daer om
myet geplaecht en warē. **E**n
hy en heeft oie myet geseit dat
sy die quaetste en meiste sunder
en van de lande syn geweest.
Want dat wile soe pmyet
got die sundē in deser tyt die
my swaer syn dan ander gro
te sundē die hae die doet pyn
micht. **M**er hy heuet geseit als.
Waendy dat dese galileesche
die meiste sunders onder die vā
galileen geweest syn toe we
te om des wille dat sy vslage
syn. **I**ek segge v neen sy en syn
die meiste sunders myet vā dese
lande. **M**y et toe myn weet dat
vur waer ist dat gy samelike

geen penitencie en doet uwer
 uwe sundē ghy sult alle gader
 vgaen. **A**ls die xviii optē wilt
 ke dat viel dē torren van sy
 loc toe wetē aūmyt oere sin
 dē mylle. **E**n al wast soe dat
 dese xviii onder den toern doet
 bleue en dat om oere sunden
 wil soe en warē sy nochtans
 nyet alles die sunders warē
 onder die van iherlm. **R**echt of
 hy seggē wolde. **E**n sydt alle
 gader sunderē en daer odoet
 penitencie of ghy sult alle gae
 der vgaen. **E**n om dat sy hy
 dē dat selue beter vstaen en
 onthaldē soldē: soe seide **I**hūs
 eyn gelickemisse in deser man
 erē. **M** **A**fen man
 hadde in synē wyn gaerde
 eenē vijgen boem geplamt
 en als hy daer quam meynē
 de van synē vruchtē toe hebē
 soe en vant hy daer aen gey
 vruchtē. **E**n hy seide totte gar
 demere yt syn nu drie iaer
 an ledē dat ic geyn vruchtē
 van desen vijgen boem ghehadt
 en heb. **E**n daer om soe hant
 ten aff waer toe beslāt hy die
 eerde. **D**ie gardemere heeft
 hier op geantwort. **H**ere
 laetē doch noch eyn iaer staē
 ic sallē om grānē en myllē
 en ist dat hy dan geyn vrucht
 en draget laetē dan wtracē
 en afhouwē. **D**ie mysche
Wat is by dese vijgeboē toe v

staen. **S**criptura. **D**ie ge
 bndide **I**hūs seide dese gelicke
 misse tottē ioden in der meym
 ge dat alsoe dat sy geyn pe
 netencie en dedē vuyr oer sin
 dē sy soldē geplaecht werden.
En tottē wyn gaert gatz in
 dat ewige vuyr geworpen
 werde. **D**at wilcke als nu vā
 elick kerstē mynschē toe vstaē
 is. **M**editatie en leeringe.
Geeftelick b desen wy gaert
 soe mach mē vstaen die werlt
 daer af dat die bonētsyn dieten wy gaerde
 mynschē. **D**ie sōmyge vrucht
 baer en die sōmyge on vrucht
 baer. **D**ie werck lude dat syn
 die prelatē en die priesters.
En daer om die goen daer gey
 vrucht in geuondē en wort
 mer die eerde onorbelicken
 beslaen. **D**ie hebben toe ont
 sien die pyn daer onse here
Ihūs x^h hier mede drengēt
 seggende houwet af dē boem
 waer toe beslāt hy die eer
 de. **D**oe werde wy hier dan
 geleert en vmaent nyet on
 vruchtbaer toe syn of onor
 baerlick. **O**p dat wy sonder
 vrucht der gueder werckē
 nyet ge vondē en werden
 ind af gesuedē toe werden
 en int ewige vuyr geworpe.
Want bernadus seit tottē
 on vruchtbaerē boem gehoerē
 twe dyngē toe wetē die byl
 en dat vuyr. **E**n **A**mbrosius

seit hier op aldus **M**oraliser-
 lick beslaet hy die eerde die de
 stede die hy haldet nyet en oef-
 fent myt guede wercke ind
 myt quaden exempel ander
 mynsche lefsel doen **E**n daer
 om seit **Augustyn** dat geen
 dynck en is dat een yeghele
 mynsche soe bedynckē sal **D**a
 dat hy syn ogen in hem selue
 bekiere hē selue onder suecke
 en vynde **E**n dat hy dan dat
 goen doe dat myslhaegende
 164 **W**ort om toe vvolgē dē
 texte van den ewangely soe
 volget daer nae datter was
 eyn vrouwe die vā den quade
 gheest myt eynre siecke xvij
 iaere lanck gequelt was ge-
 west in soe dānger maniere
 dat sy crom gaende was
En sy in geen synus ten hemel
 wart gesien noch oer op ge-
 rychte en mochte **E**n die ont-
 fermehertige en guede here
Ihus dyt vroukē siende soe
 heeft hy sy tot hem geroepē
 en tot oer geseit **W**yf du byste
 vlate en vloist van dynre
 crancheit **E**n heeft syn gebē-
 dide hant op oer geleyet ge-
 hadt en ter stont is sy op ge-
 rycht **E**n sy heuet got almach-
 tich gedauck en gelanct **E**n
 dat bydē onste vander syna-
 goge gesien synde: soe heeft
 hy dat guede wercke benyt
 gehadt segghende totte volck

+ **E**n dat hy plat
 dat goe dat belha-
 gende is

want hy tot **I**hus myt segghen
 en dorste **D**aer syn in dage i
 der wecke om toe wercke ge-
 ordenpeert in dē werck dage
 soe comt en laet v gesont ma-
 ken en myt op dē saterdach
Die gebēdide **I**hus dyt horen
 de die heeft weder om tot hē
 geseit **O** hy ypoctrite wie is
 vā v of hy en lendet syn osse
 oft ezel op eynē saterdach
 wael toe water om toe drin-
 kē **D**ese dochter van abrahā
 die gebōdē is geweest xviij
 iaer lanck van zathanab dē
 dunel en ist myt georloft oft
 van noede die optē saterdach
 toe ontbyndē toe wetē soe
 wael als gy die osse en ezel
 ontbynt **E**n als **I**hus dyt ge-
 seit had soe schāmdē hem alle
 syn aduersante dat is die to-
 gen hem warē **E**n alle dat ge-
 meyne volck dat vblidē hem
 in dat goen dat vādē gebē-
 den **I**hus soe wael gedaē was
Moralizatie
In dyt crom vroukē wort
 vstaen die mynsche die in soe dā-
 nige maniere myt sundē belast
 is dat hy altyt neder syet tot
 eertsche en werclike dyngē
Doe dat hy myt langer gewō-
 tē tottē hemelsche dyngē die
 ogen synus herte myt op ge-
 slaen en can **W**ant die gewō-
 telicke sundē die druckē dē
 mynsche sūne in soe dānger

manere neder waert dat hy
opwaert en tot hemelsche dyn-
gen nyet gesien en kan **Daer**
om alsoe se Augustyn seit **Die**
goen die crom is soe dat hy die
eerde aen siet en in eertsche sa-
lichheit hem vblit die sal hem
op heffen al ist dat hy dat by he
selue nyet gedoen en can soe sal
hy got aen roepē **En** toe rechte
sal hem die mysche op rechte wat
got daer alle beeste hoefde en
monde geschape heeft neder want
siende **Do** heeft hy dat aensicht
des mynsche geschape he oprech-
tende toe hemel waert om meer
toe dynckē op hemelsche en ewi-
ge dynge dan op eertsche en v-
gancelicke dynge **Daer** om seit
die selue Augustyn **Die** forme des
lichams is op gehane te hemel
wart vnuant ons toe smacken
dat goene dat hier bane is **Do**
en moit dyn herte nyet discorde-
ren van dynē anscijt soe dattu
hebeste dat anscijt op waert en
dat herte neder waert **Daer** op
seit die heilige leerer Ber-
nard dat gey n dynck ontame-
liker en is dan myt rechte licha-
toe dragē een crom herte of ziel
Mer is toe merckē dat inde
genesen van dyt vroukē ons
he Ihus vyf dynge gedaen heft
Want hy aen sach sy ontferm-
hertelicke **Hy** riepsy **Hy** genas
sy **Hy** genaecte sy **Jnd** hy rechte
sy **Alsoe** doet die got die he v'ziele

die hy volcomelic geneset **Erst**
aen siet hy se myt guedertierē
Ten anderē soe roept hy sy by
in wendiger in sprekinge **Ten**
derde soe geneset hy sy by v'lae-
temisse der sunde **Ten** vierden
soe genaect hy sy by rouwiger
penetencie **Ten** vyfte soe rechte
hy sy op waertz totte ewigen
dynge by vuyrrecheit d'myne
Here Ihus x^e geeft **G**ebet
my die vrucht der gueder wer-
ke vuyrrecheit toe doen en dan
in ewelickē toe volherden **Op**
dat it sonder vrucht genonden
nyet v'dienē en moet af gesnede
en nit vuyr geworpe toe werde
Geue my die my got dat it nyet
en sy neder waert geneycht by
sunde mer dat it op wart sie
by rechtuicheit **Noch** dat it
vander rechtheit des herte met
gecromt en sy noch en dynck
en en myne eertsche en v'ganc-
elicke dynge **Mer** dat it die
dyge myns herte op rechten
moit totte hemelsche dynge
toe beschouwē en v'ryge die
ryck domē der ewiger salichs
O he siet my aen by guedertie-
renheidē: roepet my by in wē-
diger in spiracie: geneest my
by v'guyfemisse der sunde **Ge-**
naect my by droefheit des ge-
noch donb: heeft my op totten
hoegē dynge by vuyrrecheit
der myne **Ame** **Woe** Ihus
den pharizeen en geleerden

vander wet noch besrisspene
was myt hem lude ettend

Dat Ixxv capitel

Is die gebindide **Ihs**
aldus die scrieben
en pharizeen beris
petoen gestrafft had

Doe was een vanden pharizee
Ihm biddende dat hy myt hem
wolde ette toe noen mael tyde
Iud soe ginge **Ihs** tot synē
huysē **E**n als hy daer gecome
was soe is hy ter taelele ge
sette ongewasche en dat myt
op saet **D**ese pharizee was i
hem selue murmurere en
ut dochte hem quaet dat **Ihs**
ter taelele gesette was myt
ongewasche hande want dat
tegen die iocetsche maniere
was **D**ie almachtige he die des
pharizee van byne beken
Iud heeft tot hem geseit **G**y
pharizee **R**eyncht kercke en
napē van bute mer inwe by
neste toe wette inwe herte en
gedachte die syn vol roefs en
boesheit Iud die en reyncht
gy myt **O** gy dwasen die dat
butenste van v gemact heeft
en heeft hy dat byneste oec myt
gemact **R**echt of hi segge wol
de reyncht gy inwe hande vā
bute om dat inwe wet of lantz
maniere dat m halt **W**aer
om en reyncht gy v van byn
en myt toe wette van v boesht
en sunde dat wilke better war

T lert

waer en die wet voel meer ge
bict **E**n o van byne gereyncht
toe werde soe heuet he **Ihs** ene
guede raet gegene seggende
dat goen dat gy nu hebt dat is
dat v blyft: want alle onrecht
dich guet dat weder gekeert
mout werde **D**aer af geest dā
wur aelmyssen en daer by salt
gereyncht werde dat goen dat
gy onreyns van byne hebt
Die mynsche **I**ck vstaec wā
hier dat die aelmyssē vā groet
vdiēte syn myt dat sy de my
sche van sunde reyncht **S**cript
In reyncht den mynsche vā byne
gelick dat watter reyncht vā
kutte **E**n onder dat waert vā
aelmyssē soe syn begrepe alle
guede wercke der ontfermyer
ticheit die sprutte en gedaen
werde wt myne en caritate
En want die scribe en phari
zeen dat myt en dede **D**oe sei
de **Ihs** tot hem lude aldus
Wee v scribe en pharizeen
dat is wee der ewiger vdoe
misse want dyt en doet gy myt
mer gy geuet en neemt voel
tienden van alle cleynē vande
te en crunde tot pot spise ge
saet als van munte en ruyt
toe wete die mē tot medene
behoest en vā moes **M**eer gy
latet achter ~~dat~~ alle recht
en oerdel toe doen en dat ar
ger is gy en duet ene myn
sche geyn caritate noch ont

fermherticheit **M**iet toe mi
 dat ierste sydi schuldich toe doe
 en dat ander niet toe laeten
 wec v pharizee die begheert
 en wilt besitte die ouste en eer
 licheste stoel inder synagoge
 en die ghegruet en geeert
 wilt wesen in en op der strate
Wec v scribe en pharizeen
 die sydt gelick costeliche gra
 ue sacker der doede toe wete
 van bute geciert en va bu
 ne soe sydi vuyl en vol stants
 gy doet die die graue vande
 phetere byle eer va nwen
 vnr vaderen vslage costeliche
 ke neren om toe schynen dat
 yt v leet is dat nwe vnr sa
 ke dat gedaen hebbe **R**echt
 oft gy segge woelt dat selue
 niet meer toe wille doe mer
 gy sueket dagelike saken
 en wege om den soen gatz
 toe vdoen **E**n dyt en wette
 die luyde sy meyne dat gy ^{niet}
 guet syt en ten is alsoe niet
 want gy syt vol boesheit
 Dyt horende een va den ge
 leerde in die wet daer me
 de sittende die seide tot **J**hu
 meester dyt seggende soe
 segdi ons en doet ons gro
 te schande en laster **J**hu
 die antwaerde weder tot
 desen en seide tot hem gy
 geleerde in die wet wec
 v want gy legget de luy
 den lasten op die wilcke sy

niet draghe en moeste **E**n gy
 en steect of roert selue niet
 eyne vinger daer aen **W**ec
 v die die graue vande ver
 slage phete tijmert va nwe die
 vnr vaderen vslage syn ge
 west iud dat wt geueynst
 en ppoerystoy en om die
 gont van den gemeynen
 volck **M**er want sy xpm de
 here der phete doede wolde
 soe toen sy daer by genoch
 dat sy oere alders boesheit
 nae volgen **A**lsoe **J**hu van
 he luyde vnr geseit hadde
 aldus **I**ck sal tot v seynben
 phete en scribe en va desen
 sulle sy somyge dait slaen
 en vvolge **O**p dat op v come
 alle dat blout dat van den
 phete en heilige gestort sal
 wesen va begynsel der werlt
 toe wete van dat blout van
 abel tottet blout toe va zach
 ariab die vslagen wart tus
 selhe den alter en de tempel
 toe wete by de altaer **A**ldus
 segge ick v dyt blout sal ge
 eyscht werde van dyt geslachte
 te **D**aer om wec v gy geleer
 de in die wet die genamen
 hebt die slotelen vander wis
 heit **D**at is die macht hebt
 genamen om die scrystueren
 toe vclaere **I**nd gy en sydt
 mit vclaere van de scriften
 den rechte wech niet niet
 in gaende **E**n gy en hebt die

scriften en pphete niet toe recht
recht den myfche vdaert En
als die fcribe en pharizee al
dyt hoerende: soe befonde sy
de gebindide Ihu in synen woe-
de toe ftraeffe en om syn ma-
terie toe breeke hem voel ftre-
ge en quade warde geuende
mevne de hem daer mede
toe beangpen en toe vueren
Op dat sy hem taernich ge-
maet hebbende wt synen mo-
de eenige waerde trecke fol-
de moeghe om he daer in toe
vanghe En alsoe toe befculdige

Moralizacie

Dese berespynge d'phari-
zeen van oere wtwendiger
cuyfheit en inwendiger oreu-
melheit seit die leeraer Beda
is teghe die goen die halsame-
like fimde Als oncuysheit
diefte roof en ander der ge-
like myfprysen als alre swaer-
ste synde **D**er geestelike fim-
de die die apostel niet myn
en vdoemt Die vsmaden sy
als cleyne of licht toe syn toe we-
ten bitterheit taern onwer-
dicheit roepynge blaspheemie
houde en ghericheit die der
afgades dienste is **W**ort soe
werde wy vmaent niet toe
begeere eynghe hodgeit des stact
oft eere der werlt Daer om
laet ons segge mytte pphete
als ons enige eere nakende
is aldus **N**iet ons he niet ons

mer dynen heilige naem geuet
glorie

Gebet

Here Ihu x^e geuet my dat
it geestelike gedoept gedoept
mout werde en gewasche van
die geestelike mactyt toe wete
War die ontferkense des he-
lige sacramentz by puerre
bichte **O**p dat it van de la ge-
en befculdynge der vanden
vlost mout werde by dynen be-
fchermene **G**euete my toe schou-
we alle ypocrytscop en geue-
heit alle houde en ghericheit
En dat it niet en sundige in
dy noch in myne ene naesten
by logenachtich aen nemende der
volmaectheit by hocheide der
funderlicheit by vmetenheide
des onrechtē oerdelē **O**ft by
quaetheide eynghe lofgenen
Op dat it mytte pharizeen niet
mede en deyle in ydelheide mer
dat it annymt dy waerheit
my leyden de doer dy die den
wech byste ontfermelich come
mout **A**men **W**an de water
fuchtyge ma en van oitmoede-
heit en ontfermherticheit die
Ihus etende mytte pharizee
hem luyde was leerende

Dat Ixxvij capittel

Ier nae soe wat
die gebindide Ihus
in die stede des lants
van galileen

En yt is gefchiet dat hy tot
den tyde op eyne fater dach

myt eyne van de princen vande
 pharizeen was etende. **E**n die
 pharizeen wachte op **I**hū toe
 wetten lagen leggende om hē
 in synē werckē toe begripen.
En daer quam en mā vol wa-
 ters oft watter suchtydij vur
 hē staen myt seggende of sprac-
 kende. **D**ie gebūde **I**hū de
 man vur hē siende en wetende
 dat syn begeert was gesont
 gemact toe wesende. **H**y heeft
 geseyt totte pharizeen en meest-
 van der wet daer mede ter
 tafelē sittende. **E**n hy heeft hē
 luyde gevraget oft oie geoe-
 lost was op dē saterdach den
 mā gesont toe makē. **H**y swer-
 en en gāue **I**hū gey antwaer-
 de daer op. **D**ie gebūde **I**hū
 dat siende heuet den sieckē
 mā aen getraest en heuet hem
 gesont gemact en hētē gāen.
En soe antwaerde **I**hū op
 oer gedachtē want sy meyn-
 den dat onbehoerlike toe ge-
 schyen op oerē vierdach en
 dat toeneude hy by dē exem-
 pel van den beesten albus vra-
 gende. **W**ie is van v des ezel
 oft ose in dē putte vallende en
 den myt wttreckē en sal op
 tē saterdach. **O**f hy seggen
 wolde. **I**st geoeleest die beeste
 totte graue toe treckē dat
 wilck eyn werck vā beger-
 lichheit is. **D**oel mer ist geoe-
 lost dē mynschē toe hulpe toe

comē die nae dat beelde gatz
 gemact is dat wilckē en werck
 vā caritatē is. **D**ie mynschē
Waer om en sprack die siecke
 mā myt biddende. **I**hū o gesont
 gemact toe werde. **S**criptura
Die sieckheit sprack genoch en
 oie ontsach hy hem vur die
 pharizee en meesterē vāder
 wet die daer tegenwaerdich
 waerē want sy soldē geseyt
 hebē dat hy synē sabaotē ge-
 brackē had. **M**orahzatie
Dese water suchtyge mynschē
 die mach gelick werde mytte
 sundigē mynschē en dat in die
 vij doet sundē. **F**erst want die
 watter suchtyge mynschē swilt
 mit licham en in alle synē lede
 vande water. **A**lsoe swylt oie
 die hoūdyge mynschē vā hoū-
 dien van bynē. **H**y is oie be-
 drackt van geist gelick die my-
 dige mynschē: hy is dorstich ge-
 lick die vreckē gierigē mynschē
 dorstich syn nae dat eertsche guet.
Want woe een water suchty-
 ge meer drynt woe hem mer
 dorst. **E**n woe die gierige meer
 heeft woe hy meer hebē wil.
Hy is op loepende van quade
 humoren gelick die taernigē
 mynschē is oploepende van
 bloet. **H**y is tracch van luy-
 gelick die trage mynschē trach
 syn tot guede werckē. **H**y is
 geswollē omtrent en in syn
 natuerlick lyt gelick die on-

ruysche syn **E**n hy heeft eyuen
quade stryckende mont daer
by dat hy den gulsighe gelick
is **E**n want dese siecte ierste
is beteyken die honden **D**oe
heest die gebuide **I**hus dese
serybe en geleerde en leeryn
ge geset om hē luden daer
by tot oitmoedicheit toe tret
ken seggende **A**ls gy genoit
sult wesen ter brulofte oft
werfscoppe en settet v nyet
baue en op die ierste dat is
die ouste stede van der tafe
len op dattet nyet en gesage
Dat eyn ander eerliker dā
du daer oit genoet ware
dat dan die goen die dy ge
noit heuet nyet en segge ge
uet desen dyn stede **O**ft sydt
op en laet desen mā in dyn
stede sytte **O**p dattu dā myt
schemte nyet en vanies dy
stede en geset werdes in die
leste oft nederste stede **M**er
alstu genoet biste soe ganc
sytte in die nederste stede vā
der tafelen dy mynre rekende
ende dan die anderē op dat
die goen die dy genoet heeft
segge totty **O**dynt sittet op
waertz ind dan sal dy eere
wesen vnr die goen die myt
dy ter tafelen gesette syn **W**at
soe wie hem selue vheffet die
sal vnedert werde toe wete
hier oft naemals **E**n wie hē
votmoedighet toe wette wil

lichlick die sal vheue werden
toe wette hier oft naemals
En oit som tyt i deser werlt
Die mysche **I**s dyt toe vstra
dat wy die nederste stede kie
sen sullen op dat wy eer heby
moeghe die ons anders vba
de wort nyet toe suecke **S**ary
Ons lieue here **I**hus die ment
ons hier nyet toe leere dat wy
myschelicke lof oft glorie sue
ke sullen **M**er by exempelo
vā der mynschelicker eerē
die dē oitmoedighet toe geset
wort **D**oe wilt hy ons leere
vryghē die hemelsche eere myt
oitmoedicheit **D**ie wilke ge
orloft is toe suecke en nyet die
eere der mynsche ind soe en
is syn meynge nyet dat wy
die nederste stede kiesē sullen
Op dat wy geert werde vā
dē mynsche **W**ant dat weer
sunde der honden mer op dat
wy nyet bescheint en werde
en eyne anderē nyet en ont
stidste **D**aer af seit **C**risosto
mus dat **O**ns beuelte in die
nederste stede toe sytte nyet
alleen mytte lichaem mer oit
mytter herte ons selue die
nederste trekenēde

Moralizatie en leerynge
In desen mercke wy dan
dat nyemant vheue en
wort dan myt die vdiende
der oitmoedicheit en alsul
ke oitmoedicheit leit dē my

schē totter ewiger vronde **Ber-**
nardus seit daer af aldus **Altijt**
 saltu in dy herte hebij dattu
 oen alre snoetste sonder biste
 en alder graue en gracie gatz
 onuerdich **En** daer toe in ghe
 der maniere bequame dat
 got dyn gebet vlyze **Daer** o
 moete wy die houdie seer scou
 we die ons maect spottelike
 en gade en den mynsche con
 trame **En** wy sullē aenemē
 die oitmoedicheit die ons
 gade en guede mynsche vry
 de en begerlike maect **Daer**
 om seit **Crisostimus** **Wat** is
 genochlicker dē oitmoedige
 dan dat sy gade behaegelic
 ken syn

Dort soe volget daer in dē
 text dat die gebūdde **Ihus**
 vort seide tottē goene die hē
 genoet hadde aldus hē leer
 ende **Alstu** maecte nōnē mael
 tyt oft aenent mael soe en
 wilt nyet roepē toe wetē
 om weerlike vrientscop
 toe make dyn vryende en
 magt noch dyn broder
 oft neue oft gebuerē of die
 rycke want sy sullē dy helpt
 weder biddē tot oere tafelē
En doen dy des gelick alsoe
 salstu dan van hem luden
 weder geloent werdē **Mer**
 alstu wer scop make wilt
 soe roep en noede tot dynre
 tafelē die armē en die craue

ken tropelē en blinde **En** du
 salt by den salich werdē want
 sy en hebbes dy nyet weder
 toe geue **En** soe salt dy geloent
 werdē in die vryssensse der
 redytidiger alle daer got sel
 nē vnr hem dat lonē sal **Wat**
 soe wat mē dē armē doet dat
 rekent got hem gedaen toe sy

Die mynsche **En** is mē dan
 nyet schuldich die vryende en
 magt toe noede oft ist quaet
 gedaen hem luydē tot wer scop
 toe roepē en al daer mede toe
 etē **Scriptura** **Alst** gesiet
 om mynē en guede vryntscop
 myt hem luydē toe onder hal
 den soe ist guet en wael gedaen
Mer soe wāner dattet is om
 gulsicheit en ydelheit toe ple
 gē soe ist sunde en quellicken
 gedaen **En** dyt wort vstract
 van den rycke vrynde en ma
 gē ind nyet van dē armē magt
En wt den dat **Ihus** onse here
 seide van weder geloent toe
 werdē in die vryssensse **Doe**
 seide daer op een vande goene
 die daer atē ter tafelē aldus
Salich is hy die broit etet mit
 ryck gatz **En** alsoe die heilige
 leeraer **Augustin** seit dat seide
 hy daer nae suchtende **Wnr**
 waer dat selue broit dat hy
 begerendē was daer ter tafe
 len toe wetē **Ihus** die soen gatz
Want wat is dat broit dē
 rycke gatz anders seit hy die

gedacht byn ¶ Gebet

¶ Dat lxxviii capittel

¶ Doe wolde hy oec bewyſe en

toene dat die iode die goen wa
re die totter hogher tafelē des
ouste cōnincs der glorie geroe
pen warē. **E**erste byde **E**n
anderē by hem selue. **E**n
derden by synē apostelen. **D**oe
seide onse here **I**hus een par
bole oft gelickemisse in die welc
ke hy toende die aūuloedicheit
synre gotlicker myldicheit be
ruspende die der iode ondar
baerheit seggende aldus **S**yn
myusche toe wetē xpus war
achtich got en myusche heeft
gemact eyn grote mael tyt
Dat is toe wetē hy heeft be
reyt die toe comende v̄sady
ge der ewiger glorie en salu
heit die wilcke eyn auctmal
geseyt wort. **W**antet die leste
v̄sadyge syn sal daer geynē
arbeit mer alle ruste nae
volgen sal. **E**n hy heeft voel
toe geroepē want hy wilt
dat alle mīsche salich werde
En in der tyt des auctmals
dat is in der tyt der gracie
toe wetē nae dat hy mīsche
gewordē is. **D**oe heeft hy syn
knechte en dieneb toe wetē
die predicarē tottē genoede
en die gebedē warē wt ge
seynt dat sy comē solde ter
mael tyt want alle dynghen
bereyt warē. **E**n sy begōnē
hem alle toe ontschuldigen
seggende dat sy niet comen
en mochte. **D**at is sy begōnē

[illegible]

hem myt quade wercke daer
 af toe ont trecke **W**ant sy
 mynde meer eertliche en helpe
 liche dynge dan die hemelsche
 en geestelike dynge. **D**ie
 eerste seide dat hy en dorpe
 getocht had dat wilcke hy
 moeste gaen besien seggende
 dat me hem vnr onschuldich
 halde solde. **D**ie ander se
 de dat hy vyf ploech offe ge
 tocht hadde die wilcke hy be
 suecke moest oec begerende
 daer om dat me hem ont
 schuldige solde. **E**n die der
 de die was hem ontschuldi
 gende myt dat hy en wyf
 genamē hadde seggende
 daer toe dat hy daer o met
 comē en mocht. **E**n die knacht
 weder getomē synde die he
 liet synē hē al dyt vtelte en
 geseit. **E**n die hē en die vader
 des huys gesyns die is hier
 om baermich geworden en
 heeft synē knecht beualen
 seggende. Gaet gerynge
 in die straete en stegē vād
 stede en brenget al hier in
 myn huys die crancke cro
 pelen en blinde. **E**n die kende
 heeft alsoe gedaen en hy he
 liet tot synē hē geseit aldus
He yt is gedaen alsoe du
 beualle hebste mer noch is
 daer plaetse ledich bleuen

Die hē die heeft noch weder tot
 synē knechte geseit. Gaet op
 die wege toe wetē buytē der
 stede en op die hege. **I**nd alle
 die du daer vyndes dwynge
 sy in toe comen. **O**p dat myn
 huys vult mach werde. **E**n
 dese gelickemisse by de lieuen
Ihuus geseit soe henet hy voort
 geseit aldus. **I**ck segge v dat
 nyemant van alle die goene
 die geroepē syn geweest en
 sal sinakē myn auentmael
 Toe wetē die geroepē sy en
 hem ontschuldige myt odoch
 den en geneynsde onschulde
 die en sallen tot dat auentmael
 des lāne gatz nyet comē. **D**ie
 mynsche. **W**at is by dese drie
 toe vstaen die hem aldus ont
 schuldige. **S**criptura. **M**o
 ralizatie

By den eerste soe is toe ver
 staen die hoūdige mynsche
 die seide dat hy een heerlich
 van eenē dorpe getocht had
Want hy wolde gaen en be
 om syn heerlicheit toe besien
 om tythlike en werltlike eer
 toe ontfangē. **D**ie ander myt
 te offen is toe vstaen die gieri
 ge mynsche die hem tot eort
 sche dynge genende is. **E**n
 by den derde soe wort betei
 kent die ontuytsche mynsche
 en die goen die leeft nae die

waelluste des vleesches die wilt
ke seit dat hy niet comē en
mach. Want die vleeschelic
ke myne is aen den ende der
herte dat sy dat vstaut waech
niet totte gotlickē dochden
en werckē. En want die scri
bē en pharizeen vol waren
vā hōndie gherichheit en lux
urie gheheel nae den vleische
leuende. Doe warē sy betec
kē by die goen die totte auet
mael des laems gatz geroe
pē warē. En dat sy aūmyt
dese oerē sūndē niet daer toe
comē en sulen. Hier daer sul
lē comē sūpige vande ioden
inden seluē lande gesette dat
is onder een wet leuende
beteykent byde crancken
tropelē en blindē. Want sy
noch cranck en blint nit ge
loene warē. En want dat me
ke gades dat auentmael
xpi daer mede noch niet v
uult en solde wesen. Doe heeft
die gebēdide Ihus mit sine
apostelē en ander heilige die
heidenē by crachte van predi
ken tot dyt auentmael geroe
pē om daer in geleit toe wer
dē en toe comē. Die heilige b
leeraer Gregorius seit hier
op aldus. Want die hōndige
wenstert tot desen auent
mael toe comē: soe werden
die armē gerrē. Die houē

dige sūnderē werde vsmact en
oymoechtige sūnderē werden
vtrare. Aldus vkiest got die hē
die goen die wilke die die wilt
vsmact want sōme wille soe
weder roepet die vsmactyn
ge den mysche tot hem seluē.
Doe werde dan die armē ende
cranckē geroepē en sy comē
want die cranckē en vsmac
de mynsche in dese werlt die
horen dat wille alsoe voel toe
suelliker gades styme alsoe
voel als sy in deser werlt m
hebbē daer sy hem in vbliden
moegē. En soe werde sy dan
bervongē in toe gaen toe wete
die goen die o oer sūndē hier
geppincht werde. Of die niet
tegenheide gequelt werden
totter myne gatz hem bekierē.
En alsoe ist een salige noit
alsoe die heilige leeraer Anst
stinus seit die dē mysche tot
beterē dyngē bedwypget. En
wāt voel mysche die in voer
spoit der werlt leuē end wilt
behaegē als hē aenstaende
is tegenheide en perikel soe
vlien sy tot gade. Daer omseit
Crisostom dat got wetende
die mysche alsoe dānich toe s
af snyt oer ryck dom oft vur
spoit op dat sy van soetly vol
dichheidē onthauē sūnde toe
sekerlicker en bat in gade
blyuē. Wort meer want dese

vursende drieer hande sündē
 toe wettē houdie ghericheit
 en oncruptheit die wilcke die
 wortelē syn van allē sunden
 daer alle ander sunden wt
 spruytē **Want** alsoe **Johānes**
 die heilige apostel en ewange
 list seyt **Alle** dat goen dat in
 werlt is dat is begerte des
 vleischs oft begerte der ogē
 oft houerdie des leuens by
 die wilcke dan dat die myn
 schē wt desen auent mael
 geslaetē werde soe is die sen
 tentie gantz seer toe ontsien
 want die gebūdidē hē **Ihūs**
 seyt dat niemāt smakē en
 sal sy auent mael vā dē goe
 nē die geroepē syn en myet
 en hebben willē comē **Daer**
 af seyt die heilige leeraer sē
Gregorius dat niemāt en
 sal vsmadē toe comē op dat
 hy geroepen synde en hem
 ontschuldigende naemael
 als hy sal willē m gauen: hy
 hy dan myet en sal moegen
 Diet dan woe sochlickē dat
 yt is toe vsmadē den roep
 rē **Want** die dat doen die v
 dienē wtgeslaetē toe werē
 vander vsmadynge synre
 gracie **Hier** in deser tyt en
 naemael van synre glorie
Here **Ihū** x^e **Gebet**
 die willes dat alle myschē
 salich werde en die vsmad
 ge der hemelscher salicheit

allē mynschē bereyt hebste en
 voel myschē daer toe myt alle
 maniere geroepē hebste **En**
 wilt my ellendige myschē myet
 wt sluytē van der gemeynre
 gracie die du beste **comē** **deile** **gecomē** te
 allē myschē **En** geuet my ar
 me sunder toe vtrede alle ho
 udie en ghericheit vrechheit en
 begerlicheit des vleischs en
 waellusticheit **Op** dat dese
 en ander belettende dyngē
 my myet en vurslytē die
 ewige wercoop **Mer** dat ick
 arme byn m gracie en i doch
 dē en cranch m guede wert
 kē **Ind** blynt m waeracht
 ger kēmissē **En** tropel m rech
 ter affectien oft begerte in ge
 leit moit werde ontferinher
 telickē mt selue **Amē**

Wander **iodē** hochtyt van
 pynxte en wat die gebūdidē
Ihūs in den dage was doen
 de **Dat** **lxix** capittel

Nae dat die kynde
 ren vā ysrahel
 auer dat roede
 meer by moyses geleyt waerē
Ind nae dat sy **waerē** daer **xl**
 nae m die woestynē geleyen
 hadde **En** dat lant van shama
 neen dat is dat lant vā belof
 tē myt cracht gewonē hadde
Doe warē sy m gedynckemisse
 en memorie vā den iaerlics
 een hochtyt haldende geduer
 ende vij dage **Doe** dat sy dese

daghe bleue en atē onder telgē
en luttē van boemē gemaect
En dese hochtyt warē sy hal
de in die maent septembri
jnd want die iode in indeen
Ihū onse hē begheerde en
woldē doede **D**aer om soe
bleef die gebūdide hē **I**hū
mit lant van galileē want
die tyt van synre passien
noch myet gecomē en was
om dat myschelike geslecht
toe vlossen **E**n alsoe die ge
būdide **I**hū voel wonder
like groete tekenē myra
kelen daer was doende **D**oe
hadde sy neuē van synre
moder wege ~~soen~~ geern
gheladt dat sy hūde by dē
toe meer en oie toe bieder
geert ~~worde~~ hadde moeghe
werde **A**ū myt die groete
tekenē en myrakelē die
Ihū was doende myet alle
mit lant vā galileē **M**er oet
in indeē toe wete in die hoest
stat van Iherusalē **W**ant
een gheheel geslecht wort dat
wille geert aū myt ennen
groete mā vā dē geslecht
En daer o seide **I**hū **I**
broederē dat is syn neuē mā
nac der iocsfcher manerē
soe was mē twe suster kynd
gebzoderē noemēde **S**anck
doch in indeen toe wete in
die hoest stat vā indeen ihe
rusalē **O**p dat dyn discipulē

en dyn guet willige vry
de daer sullē moeghe dy wer
kē en tekenē syn **A**nder
myschē en doen mit hemne
lick myet gelic dattu doende
bist mer mit apenbaer en
daer om laet dy oie syn en
macke dy der werlt toe we
tē den mynschē in der werlt
apenbaer wattu mackē **D**yt
seide sy want sy in hem
noch geveē volle geloue en
hadde sy en vstondē **I**hū
werckē anders myet dā werlt
lickē **E**n dat hy daer bywilt
like eer en macht solde en
gē jnd want sy luyde myet dā
tytliche eere en sochte **D**oe en
heuet die gebūdide **I**hū oere
begheerte myet wille volgen
En heuet tot hē hy luyden ge
seit aldus **A**yn tyt en is
noch gecomē toe wete dat hy
glorificeert solde wese mer
uwe tyt die is in alle tyden
dat is gy die werltelick eer
begheerde synd daer toe is
die wlt v beret **W**ant die
wlt die eert en myt dē gōe
nē die vander werlt syn
en die nac der werltliche eer
stande syn **M**er die got en
gotliche dynge sueckē en be
~~wor~~ begheere die werden
van der werlt gheladt ende
hier op der eerde myet geert
mer hier naemael **D**aer o
seide die gebūdide **I**hū die

Die werlt en mach v niet
 haten dat is die werltliche
 mynselje naeder werlt leue
 de want gy die werlt niet
 en oer gelick syt **Maer** my
 seit hy soe haet die werlt toe
 wete want ic oer ongelick
 byn **Daer** om volget hier
 nae gy toe wete die die glorie
 en feest der werltlicker
 mynsche syndt begerende gaet
 gy tot desen feest daghe toe
 wete inde wilcke gy ydelic
 begeert gesien toe syn en v
 mytter werlt toe vlyden
Diet en ist toe vstaen dat
 ihu hem luyde dat beual
 mer hy vnr seide he want
 hy ist bekend dat syt wt
 ydelheit begerde **Mer** ic seide
 hy en sal daer niet gaen toe
 wete nu myt v luyde o werlt
 liche eere en ghenochte toe
 hebij **En** myt desen soe is die
 gebinde **Ihu** in galileen
 gegae en gebleue **Inde** heft
 syn brodere oft nene vnr
 laete reysen en hy is hem
 luyde heymelick genolget
En eer dat **Ihu** daer geto
 me was **Doe** hebij die iode
 nae ihu gevraget seggende
 waer is hy toe wete dese gro
 te predykaer en die soe voel
 tekenen myt v duet **En** dan
 is onder de volck van ihu
 groete murmuratie geweest
 Die sonnyge waere van he

seggende dat hy guet was woe
 wael dattet niemant mit apē
 baer en dorste seggen om vrese
 der oüste **Die** andere seiden
 in contrarie dat hy quaet was
 en dat volck vleiende **En** op de
 den vierde dach van deser hoch
 tyt quam onse he **Ihu** inden
 tempel en was dat volck daer
 leerende **Jud** die iode die inwo
 derde hem seggende **Woe** n
 mach dese man die schryfte
 weten want hy sy niet geleert
 en heft **Die** gebinde **Ihu**
 heeft hem weder geantwoort
 seggende **My**n leerninge toe
 wete die ic v leere dat en is
 myn leerninge niet mer ic is
 des goens leerninge die my
 geseunt heeft toe wete gades
 myns vaders **En** die synen
 wille doen wyl die sal wt mi
 re leerninge vstaen oft sy
 wt gade sy oft dat ic sy wt
 my selue byn leerende oft
 spreck want die goen die wt
 hem selue spreken die **en** snect
 ket syn glorie en eer **Mer**
 die goen die wt enne andere
 spreck dat is die van enne
 andere wege spreck die suet
 ket die glorie des goens die
 hem geseunt heuet **En** die des
 goene glorie suet die hem
 geseunt heeft die is waerach
 tich toe wete hy duet dat hy
 schuldich is **En** heuet v moy
 ses niet die wet gegeue toe

v gheue die besnydenisse nyet
 dat die besnydenisse wt mon
 ses comē was **Mer** wt sonē
 vnr vaderē toe wette **Abrahā**
yfaat en iacob en sy besnyet
die manē dat is knapels kē
 derē optē saterdach **Is** dat dā
 georleest sonder daer by die
 wet gebrackē toe werde waer
 om soe werddi teggen my
 gram dat ic dē mā optē sater
 dach geheel gesont gemaect
 heb **Die** gebūdidē **Ihūs** soe
 wāner dat hy eynigē cranc
 kē gesont macte soe genaef
 hy sy geheel aen ziel en aē lyf
Dac om seide hy dat hy den
 mā geheel gesont gemaect
 had **En** wilt nyet oer delen
 nae dē ansicht mer rechēde
 hake **Dōmige** witter stadt vā
 iherlm dnt hoerende seide tot
 malcanderē **En** is hy dnt nyet
 den sy suetkē o toe doede **Diet**
 hy sprekt mt apēbaer en
 nyemāt en seit hē yt: hebbe
 die pryntē in die waerly be
 kent dat dnt xpus is **Redyt**
 of sy seggē woldē weert dat
 mē vnr xpo hielde dat wer
 wonder **Want** wy wette wie
 en wen hy is ind als xpus
 comē sal nyemant en sal
 wette ween hy is **Die** gebū
 didē **Ihūs** dese spracke en mnr
 muracie wael wetende die he
 uet mnt luyder skymē inden
 tempel geprediet en geroepe

wie
 ghadt seggende **En** wetet en
 wen ic byn toe wette soe sy seg
 get **Ick** en by nochtans vā my
 seluē nyet gecomē **Mer** hy is
 waerachtich die my gesant
 heeft den sy nyet en kent ick
 weet wie hy is **En** ist dat ick
 segge dat ic hem nyet en kene
 soe sal ic gelick v logenachtich
 wesen ind ic wet wy hy is wāt
 ic vā hem by en hy heuet my
 geseynt toe wete om v toe v
 loesen **En** als die onste vā dē
 iode dnt hoerde: soe soechten
 sy wege om **Ihū** toe doeden
 nochtans en sloech nyemant
 hant aen hem **Want** syn tyt
 en vte en was noch nyet ge
 comē toe wete dat hy wolde
 sterne **En** voel van dē wolcke
 warē in hem geloeneende en
 seide xps als hy gecomē sal sy
 sal hy meerre teikenē moegē
 doen dan dese mā **Ihūs** duet
Redyt oft sy seggē woldē **Neen**
 want nyemāt en mach meere
 teikenē doen dan hy duet
Al dus soe moit hy omers xps
 wesen die ons by dē ppheten
 gelaest is **En** als die pryntē
 scribē en pharizen vnamē
 en hoerde dattet volck i **Ihū**
 geloefde en vā hem sprackē
 dat hy xpus solde wese: soe
 hebū sy dienres dat is sergan
 ten geseynt die sy daer toe
 huerde om **Ihū** toe doe van
 gen **Want** sy luyde hoerende

A dit is des Maen
 dachs naeden 5te
 Sondag in de vastē

dat **J**hus alsoe van de volcke
gesloerificiert wart soe myn
haechde hem dat **E**n sy soech
de hem om toe doede **J**hus
dat wetende die heuet tot he
lynde geseit aldus **I**ck sal noch
een cleyn tyt by v wese toe we
te tot paesche toe naest come
de **W**ant dan soe gae ic tot
hem die my geseint heeft toe
welte myne vader **J**ud dan
saldi my suecke en myet vynde
want daer ic gae en suldi myet
moeghe come **D**ie iude dat hoer
ende die seide **W**aer sal dese
wylle gaen dat wy hem myet
en sollē moeghe vynde **O**f hy
nt sal wylle gaen onder die
heidenē en leerē en predic
kende de heide wat mach hy
hier mede meyne dat hy seit
Gy sult my suecke en myet
vynde **J**ud daer ic dan byn
en suldy myet moeghe comen
En op de leste dach van deser
hochtyt soe stonde die gebū
dide **J**hus leerende de volck
en riep myt hider styme en
seide **H**oe wie dat dorstet dat
is soe wie dat begeert dat wa
ter der gracie en die leernge
des leuens die come tot my
toe wete **A**ls totter fonteyne
der leuender watterē my my
nēde **J**ud vā der werlt mynē
he scheytende **E**n dryncke toe

wete aūuloedelickē dat wa
ter d'ewiger wysheit on die
gracie des heilige geestes in
synre ziele **E**n alsoe die scrif
tuere van my seit **D**oe wie
in my geloest wt synē blye
ke en licham soe vlopende w
wesen rinierē des leuendige
waters **D**at is soe wie my
myt herte begeert die come
tot my mytte geloue en hy
sal gracie vynde en ontfange
En hy sal aūuloedelickē vult
werde myt mynē heiligen
geest en myt wysheit in soe
dangher manerē dat die
heilige leernge en wysheit
aūmyt dochtelickē werke
en toe sprecke wt hem vloene
sal tot anderē mysche **D**an
volget hier nae dat die ge
būdide **J**hus dnt seide van
synē heilige geest de wilcke
ontfange soldē die goen die i
hem geloue soldē **W**ant
synē heilige geest en was
noch nyemant gegene wat
hy noch myet glorificiert en
was **E**n die schare des volcs
als sy **J**hus sermonē ghort
haddē soe seide sy vā hem
Dnt is waerachtich eyn
wheet somyge die seiden yt
is xpus **E**n somyge die seide
xps en sal wt galilee myet
come want hy sal comen
van dānds saet of geslecht

en wt die stede oft castel vā
 bethleem: soe dat onder den volck
 hier van eyen twee dracht ge
 worde is. **E**enige van hem luy
 de die woldē **I**hū aen tascē
 dyet toe my nyemāt en sloch
 hant aen hem. **D**ie dienaers
 vande pryntē en pharyse
 die quamē weder tot oere
 herē en meesters. **E**n oer hē
 en meesters vracēde hē waer
 om en hebdi hem ^{nyet} v hier
 gebracht. **I**n antwaerden
 oerē herē weder om seggē
 de. **H**ye en heeft mā gesprac
 kē alsoe als dese mā toe we
 kē **I**hū gesprackē heft recht
 oft sy seggē woldē. **T**en is myt
 myschelickē alsoe toe spreckē
 got die moit myt hem syn
 meret dat goen dat hy ge
 seit heuet want geyn puer
 mysche en solde sulcke wor
 de moegē spreckē. **D**ie my
Was **I**hū ander waerde
 spreckende van die ewan
 gelyst schryft. **S**criptura
Die ewangelyst en schryuet
 myt dā die substantie en
 dat herte van synē sermō
 nē. **I**t is wael toe geloene
 dat die gebīdide **I**hū meer
 gotlike waerde gesprackē
 heeft die die ewangelyst
 myt al onthaldē en heeft
 doe hebē die pharyseē wed
 totte knechtē geseit. **D**ydy
 die van hem vleit is oer ye

maut vande pryntē en phari
 zeen die in hem geloene recht
 of sy seggē woldē. **W**y als die
 meeste vande lande wy en
 geloene in hem myt syn
 wyser dan wy en dan inwe
 herē syn. **M**er die gemeyte
 en schaeerē van dē volck die
 die seryestē myt en weten
 die is vmaledyt. **O**f sy seg
 gē woldē syn soe dwael
 dat ghy die ongeleerde ge
 meynit naeuolggē wilt en
 inwē heerē en meesterē af
 gaen en laetē wilt. **M**icho
 dem⁹ die oen van dē pryntē
 was die heuet om xpij toe
 onschuldige totte anderen
 pharyseē geseit. **W**oe sold
 dese man **I**hū aldus doen
 aen tascē onse wet die seyt
 doch dat men nyemant v
 oerdelen en sal of vdoemē
 hy en is eerste eenige my
 daet vurt recht belydende.
Oft hy sy myt tynge vwonē
 of hy seggē woldē. **I**hū en
 is noch myt myt recht aen
 gesprackē noch vwonē. **A**
 dus soe en moechdy hem
 myt recht myt doen van
 gē oft doede. **D**yt seide mycha
 dem⁹ om des wille want
 hy meynde hadde sy **I**hū
 lydsnemlike wille hoerē
 spreckē dat sy myt die cracht
 syn gotlike woertz den
 goenē gelick werde solden.

die gesant warē om hē toe vā
gē en dat sy alsoe bekieret ge
louich werde soldē alsoe hy
was Als sy dyt vā mythodene
hoerende warē soe seide sy **D**y
dy oec eyn gahleus man dat
is sudy oec mede van synen
lypde **O**nder suet die scriftue
rē en besiet sy wael want hy
sult daer in beninde gē **p**phet
wt gahleen toe comē **O**f sy seg
gen woldē **D**ese **I**hus die is
wt gahleen dus soe en is hy
myet ofsenckelike war einich
pphet **E**n soe syn die pharizee
mydich en taernich weder ge
keert in oerē huyse des ~~træ~~
tozen en droefheit hebbende
dat sy oerē quade wille myet
en hebē conē volbrenge **D**ie
mische **M**et was vrende dat
sy myet en onder soechte of
hy wt dauids huyse oft ge
slecht yt getomē was en waer
hy gebaerē was **w**ant sy sol
dent beuonde hebē dat hy in
bethleem gebaerē was en myet
mit lant vā gahleen of naza
reth en dat hy wt dauids huy
se en geslecht getomē was
Scriptura **D**y woeste oft
ten mynste sy meretē wael
dat hy die goen was die mē
scrifturē belacnet was **E**n dat
wt synē geboerte en wt synē
gotlickē teikenē want syn
geboerte en teikenē die con
cordeerde en quamē mytte

dnt leuē is een leuē van pil-
 grymagien en vā ellenden
 En daer o en sullē wy als
 guede pelgryms geyn alsul-
 ke feesten haldē mer die wt
 steellē tot dat wy comē tot
 onse rechtē lande toe roeten
 dat hemelsche ryck dat wilc
 ons vbeit En want die sun-
 derb van dese leuē der werlt
 oer lant makē daer o sullē
 sy ewelickē ballinge blyuē
 wttē hemelsche lande geslac-
 tē Ten derde want dese
 werlt is eyn stede des arbeit
 Daer om synt gatz dynre
 in gestadigē arbeit en van
 den arbeide soe comē sy tot
 rustē Der ydelē mynshē
 willē syn in ledicheidē en vā
 ledicheidē comē sy tottē arbei-
 de Daer om sullē die denoe-
 te mynshē seghē tottē goenē
 die sy tot ydelen wer scopē
 en genochte vweckē als o
 he Ihus seide Gaet gy totter
 feeste mer wy die sy myet
 en begerē en sullē daer myet
 gaen En soe die heilige leer-
 aer Augustin⁹ seit Als die
 myners der werlt ons be-
 springē soe laet ons hem seg-
 gē uwe tyt is altoes bereyt
 mer onse tyt en is noch myet
 gecomic toe wetē vā vblide-
 ne Want nyemant en mach
 hem myt deser werlt hier
 vblidē en naemael myt

xpo regneren want it is ge-
 seit roee dē goenē die in tyt-
 liche genochte oer dage lenē
 want in cortē stonde sullen
 sy dalē in die helle Van dese
 mynshē die der werlt aldus
 vol syn en is myet toe vstaen
 dat Ihus die geroepē heeft
 seggende Doe wie dat dorst
 die come en mer die goen die
 vander myne d werlt ydelt
 syn en dorstich nae dat water
 der gracie gatz dat is totter
 myne gatz Daer af seit sē
 anel Augustin⁹ Ist dat die
 myne der werlt in dy wont
 soe en can die myne gatz in
 dy myet comē Dort wt die
 myne der werlt op dattu
 vult werdes mytter myn-
 nen gades Gebet
 Here Ihu x⁹ geeft my myt-
 herte en begerē toe elme
 tot desen feest dage der ewi-
 ger hochtyt En my altyt
 daer toe bereyde Op dat ic
 als comt die tyt dynre visi-
 tatiē vdiene moit dā salich-
 liche toe comē dy toe bescho-
 wē D fonteyne des leuendi-
 gē waters ic ellendige byn
 dorstich en beger dyn gracie
 Ick come en suchte tot dy dy
 vsueckende myt alre affec-
 tien Geeft my daer om toe
 dy drynckē hē en soe auer-
 uloedeliche daer af toe ont-
 fangē op dat die game der

my ghenoch syn moete **E**n by
guet willichede vā my vloeyn moe
te tot mynē enē naeste en hē
pfitelike syn **O**p dattu sien
de m my dyt werck der ont
fermherticheit beroert moe
tes werde nieerre gracie i
my toe storte **A**mē

Van dat vronkē dat m aūspeel
bevonde was **I**xxxv ca

Op te anent als die
gebūdidē **I**hūs
aldus geprediet
hadde soe is hy wter stat
van iherlm gegāen toe wete
aen den berch van **O**livet
want aen dē seluē berch soe
stonde bethanien daer hy tot
tē huyse van martha plach
toe logiere en toe herbergen

En des morgens
soe is hy weder mder stat en
in dē tempel van iherlm gē
mē **E**n al dat volck is tot hē
gecomē ind hy is al daer ge
seete toe wette op eynē plaat
se daer toe geordineert ge
lick wy als nu m onse kere
kē preestoele hebij **E**n al daer
gesete synde soe heeft hy tē
volck geleert dē wech dē
ewigē lenens **E**n want die
sucte gebūdidē here **I**hūs
alle tyt m synē sermonē pri
sende en leerende was insti
tie en ontfermherticheit soe
woldē hē die scribē en phari
zeen m eynē vā desen twen

beschampe oft bevange **E**n
sy brachtē vnr hem al daer
sittende eyn wyf die m aū
speel bevonden was **W**ant
mē soe damgē wyne als te
gens die wet gedaen hebij
de myt steenē dōit plach toe
werpe **W**ant der iode op sat
was soe verne als **I**hūs dit
wyf voerdelde toe sternē
dattet waer tegens die ont
fermherticheit geweest die
hy den volck prediet **E**nde
waert oie soe dat hy sy ven
en quyt wysede dattet waer
tegens die insticie en tēgē
oer wet **D**oe seide sy tot hē
aldus **M**ester wy brengen
v hier eyn wyf die als nu
m aūspeel geuonde gewest
is **M**oyse die ons vā gatz
wēgē een wet geset heeft
die gebiet dat mē aūspeel
verssen sal steenē **W**at seide
hier toe **D**ie gebūdidē **I**hūs
die heuet hem om gekeert
en heuet hem ter eerde **D**e
neder genevcht ind hy heft
myt synē vynger m die eer
de geschreue **D**ese iode en lei
tē myt af en sy syn by oere
vragē geblenē **I**hūs mercke
de die heeft hem op gerycht
en tottē ioden gesett **D**ie hē
die onder v luydē is sonder
sinde die werpe den iersten
steen toe wete op dyt wyf
En is toe vstrac vā criminalē

oft swarē sūndē want sonder
 cleyn sūndē en leuet nyemāt
Recht of hy seggē wolde **Gact**
 in uwe engē en bekent v sel
 uē ist dat gy wilt dyt wyf doe
 steruen aūmyt dat sy teges
 die wet gedaen heeft **Doe** sy
 dy die schuldich toe steruen
 want gy sult m v seluē be
 vūndē dat gy dus wile tegē
 die wet swaerlike gesundiget
 hebt **En** daer om laet dyt n
 wylt gaen oft ontfanget die
 selue pyne nae die wet sydt
 eerste rechtidich en daer na
 pūcht die sūndersche **Ende**
 mytte heeft hem **Ihūs** weder
 ter eerde geneycht en gescrē
 uē **En** als dese ioden **Ihūs**
 vōmsse gehort hadde en hem
 seluē bekēdē sūnderē toe
 wesen: soe hebbe sy hem ge
 schaemt **En** sy syn die een
 vir en die ander nae van
 dāne gefaen en hebbe dat
 wyf daer allen laetē bliuē
 by **Ihū** sonder dat nyemant
 van hem luydē daer blyef
 die dat wyf daer gebracht
 hadde want sy hette sy strac
 onder dē volcke vir **Ihū**

Die mynsche **Wat** wast
 dat **Ihūs** screef mē eerden
Scriptura **Daer** en is nyet
 sekens af en die doctore der
 heiliger kercken syn daer
 in vsclyndē opimen **Dee** **An**
gustin seit dat **Ihūs** dat selue

was scrineide dat hi mytten
 monde was spreckende toe we
 tē: soe wie sonder sūnde is die
 werp den ierste steen **Ihero**
mm die wyl seggē dat hy
 screeft aerde eerde vslende de
 se afgeschepde māne **Ambro**
sus seit eerde du vroechste
 die eerde **Domvige** schryue dat
Ihūs mit eerste was scrineide
 aerde aerde eerde: my behoort
 die gelicheit toe: my soe behoort
 dat recht: my soe behoert toe
 oerdelē **Mer** nae dat die glose
 daer op seit soe screef **Ihūs**
 deser iode sūndē **En** als sy die
 vir hem gescrene sagē dat sy
 hem doe schaemde en gynge
 van dan **En** als hem die ge
 bēdide **Ihūs** ander werf vādē
 scrine op gericht hadde **Doe**
 seide hy totte wyue **Wyf** waer
 syn sy dy gewroecht hebben
 gehadt is hier die nemant
 die dy vōerdelt heeft **Dat** wyf
 antwaerde weder tot **Ihū**
 seggende **Nymant** hē: **Ihūs**
 seide weder tot oer **Mer** ic en
 sal dy nyet vōrdelē ganch m
 vrede en en wil nyet mer sūn
 digē **Recht** of hy seggē wolde
Ick byn comē om die sūndige
 mynsche salich toe make en
 nyet toe vdoemē **En** wilt nyet
 vrese mer geloest mynē raet
 en sydt des seker dat ic die sūn
 derē nyet en vwerpe **Mer** ic
 otfange sy penitencie doende

Moralizacie oft leeringe

In dat goen dat vur seit is
vande goene die dese sunderse
beschuldichde. **D**oe wort geleert
dat nyemāt die in doet sūde
is nyemāt oerdelē en mach wāt
soe wie eenē anderē oerbelt
in dat goen oft des gelicks
daer hy seluē in schuldich is die
vdoemt hem seluē daer in. **D**ar
om eer wy iemāt oerdelē oft
beryspē soe sullē wy ons cōsci
encie ondersueckē. **H**oert wat
die dochtelike **V**eneca daer af
seit aldus. **I**erste soe bewise dy
seluē guet alsoe suecke eenē an
derē dyns gelicke toe maken.
Diet oftū noch quaet biste en
dan spaert die dyns gelicke
syn. **E**n wt desen neu merckē
syns selues gebreckē: soe wast
in dē mynschē oitmoedicheit
die ons geleert wort in dē dat
Ihūs hem neder neygedē ned
tor eerde. **W**ort meer als nyemāt
dan rey synde oft rouwich vā
allē doet sūde eyne anderē
sal beryspē oft straffē: so sal
hy dat eerste doen mit heyme
lic tusschē hē en dē goene dē hy
berespt. **E**n eer hy hē berespt
soe sal hy eerste aemerckē of
die goen die toe beryspē is oit
alsoe gestelt is dat hy daer wt
gebekert wort of nyet. **I**tem
of dat werck oit in hē seluē
quaet en nyet toe onschuldige.
Want alst in troysel staet soe

sal ment altyt hein interpreterē
mit beste dan mit quaetste. **J**e
hy sal merckē myt wat me
inge dat hy eenē anderē beris
pen wilt toe wetē. **O**ft wt my
nē comt oft wt passie en omer
dicheden.

Gebet

O guedertiere **I**hū die dat
vrolikē in aūspeel begrepe vā
oerē beschuldenerē guedertier
lickē vloist hebste. **E**n van dy
ōndoemt in vrede ontferm
hertelickē gelactē hebste. **W**ir
dy here staet my aūspeelende
ziel die soe duc wyle vā dy
waerachtige brudegom ge
scheiden is. **A**ls sy duc wille ge
consentiert heinet dē in genin
ge des aūspeellende viante.
Die consciencie en quade roc
kē vroet hē my. **H**e en wilt
myt oer nyet gaen mit oer
deel. **E**n wilt myt gedynckē
oere aelder quaetheidē ver
loist vande vroegerē die
sundige en schuldige ziel en
laet oer cōsciencie in vreden
van dynē beuēde oerdel ge
absolueert. **W**ant dyn proper
natuere is ontfermē altyt en
genadich syn. **I**nd yt en is gen
getael dynre ontfermhertic
heit. **A**miē.

Van sommige waerden waer om sy

Ihū steenē wolkē. **D**at lxxxviii en

Is die gebūde
Dere **I**hūs dit wyl
van hem vry hadde